

UCHWAŁA NR XLIII.327.2022

RADY GMINY BABOSZEWO

z dnia 31 sierpnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”.

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (tj. Dz.U. 2022 poz. 559 ze zm.) oraz art. 18 ust 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.)

Rada Gminy Baboszewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baboszewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

/-/ Sławomir Piotr Goszczycki

Uzasadnienie do przyjęcia dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029”

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 został opracowany zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz.U. 2021 poz. 1973 ze zm.) uwzględniając część strategii *Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko* dotyczących ochrony środowiska. Jest on podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Zawiera cele i zadania, które powinna realizować gmina w celu ochrony środowiska w swoich granicach administracyjnych.

Podstawowym celem sporządzania i uchwalania Programu Ochrony Środowiska (*POŚ*) jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. *POŚ* stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu JST.

Zakres i stopień szczegółowości *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz. U. 2022 poz. 1029 ze zm.) i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie. Projekt *Programu* wraz z jego prognozą oddziaływania na środowisko został również poddany opiniowaniu przez ww. organy oraz przez Zarząd Powiatu Płońskiego.

Wójt Gminy Baboszewo, zgodnie z art. 39 ww. ustawy zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu *POŚ* i *Prognozy* podczas konsultacji społecznych. W terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości obwieszczenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznego przedmiotowych dokumentów, nie wniesiono uwag i wniosków do projektów *Programu* i *Prognozy*.

**Program Ochrony Środowiska
dla Gminy Baboszewo
na lata 2022-2025
z perspektywą do roku 2029**

Autorzy opracowania:

Krzysztof Pietrzak.....

Monika Zaleska.....

Meritum Competence
ul. Syta 135, 02-987 Warszawa
szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl
www.szkolenia.meritumnet.pl

Baboszewo, 2022

Spis treści

Wykaz skrótów.....	6
1. Wstęp.....	7
2. Streszczenie.....	8
3. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	9
4. Charakterystyka obszaru gminy Baboszewo	13
4.1 Położenie.....	13
4.2 Demografia.....	14
4.3 Przemysł.....	16
4.4 Turystyka.....	18
4.4.1 Zabytki.....	18
5. Ocena aktualnego stanu środowiska Gminy Baboszewo	19
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	19
5.1.1 Jakość powietrza atmosferycznego	19
5.1.1 Zagadnienia horyzontalne	28
5.1.2 Podsumowanie	28
5.2 Zagrożenia hałasem	29
5.2.1 Zagadnienia horyzontalne	31
5.2.2 Podsumowanie	32
5.3 Pola elektromagnetyczne	32
5.3.1 Zagadnienia horyzontalne	34
5.3.2 Podsumowanie	34
5.4 Gospodarowanie wodami.....	35
5.4.1 Wody powierzchniowe	35
5.4.2 Wody podziemne	40
5.4.3 Zagadnienia horyzontalne	42
5.4.4 Podsumowanie	42
5.5 Gospodarka wodno-ściekowa.....	43
5.5.1 Sieć wodociągowa.....	43
5.5.2 Sieć kanalizacyjna.....	46
5.5.3 Zagadnienia horyzontalne	50
5.5.4 Podsumowanie	50

5.6	Zasoby geologiczne	51
5.6.1	Zagadnienia horyzontalne	52
5.6.2	Podsumowanie	52
5.7	Gleby	53
5.7.1	Zagadnienia horyzontalne	54
5.7.2	Podsumowanie	54
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	55
5.8.1	Zagadnienia horyzontalne	57
5.8.2	Podsumowanie	58
5.9	Zasoby przyrodnicze	58
5.9.1	Formy Ochrony Przyrody	59
5.9.1	Zagadnienia horyzontalne	64
5.9.2	Podsumowanie	64
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami	65
5.10.1	Zagadnienia horyzontalne	65
5.10.2	Podsumowanie	66
6.	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie.....	66
7.	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska	70
8.	Spis tabel.....	71
9.	Spis wykresów.....	71
10.	Spis rysunków	72

Wykaz skrótów

POŚ – Program Ochrony Środowiska

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

JST – Jednostka/i samorządu terytorialnego

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

JCWP – Jednolita Część Wód Powierzchniowych

JCWPD – Jednolite Części Wód Podziemnych

PEM – Promieniowanie elektromagnetyczne

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

SWOT - Technika służąca do porządkowania i analizy informacji

OZE – Odnawialne źródła energii

1. Wstęp

Niniejszy dokument, został opracowany zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.) uwzględniając część strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” dotyczących Ochrony Środowiska. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Baboszewo jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie gminy. Zawiera cele i zadania, które powinna realizować gmina jak i inne podmioty w celu ochrony środowiska w jej granicach administracyjnych.

Ponadto dokument ten został opracowany zgodnie z najnowszymi wytycznymi Ministerstwa Środowiska: *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Warszawa 2 września 2015 oraz Zaktualizowane załączniki do wytycznych do opracowania programów ochrony środowiska.*

Program podsumowuje stan środowiska gminy oraz zawiera zestawienie jego słabych i mocnych stron (analiza SWOT).

Dzięki kompleksowemu ujęciu stanu środowiska na terenie gminy możliwe stało się zdefiniowanie na tej podstawie celów środowiskowych, do jakich powinno się dążyć kierując dobrem środowiska i ideą zrównoważonego rozwoju.

Uregulowania prawne obligują do opracowania Programów Ochrony Środowiska na wszystkich szczeblach samorządowych. Ich celem jest określenie polityki ochrony środowiska w regionie, przy założeniu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju. Podstawowym zadaniem Programów Ochrony Środowiska ma być pomoc w rozwiązywaniu istniejących problemów, jak również przeciwdziałanie zagrożeniom, które mogą pojawić się w przyszłości. Opracowane na wszystkich szczeblach „Programy Ochrony Środowiska” winny uwzględniać aktualną sytuację i specyfikę jednostek wchodzących w ich skład.

Opracowany dla Gminy Baboszewo Program Ochrony Środowiska, zgodnie z obowiązującymi wymogami, inwentaryzuje aktualny stan środowiska oraz określa niezbędne działania dla ochrony środowiska w ścisłym powiązaniu z głównymi kierunkami rozwoju województwa mazowieckiego.

2. Streszczenie

Podstawowym celem sporządzania i uchwalania Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu JST.

W niniejszym dokumencie dokonano oceny aktualnego stanu środowiska oraz przeanalizowano możliwości jego poprawy na terenie Gminy Baboszewo z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza (5.1),
- Zagrożenia hałasem (5.2),
- Pole elektromagnetyczne (5.3),
- Gospodarowanie wodami (5.4),
- Gospodarka wodno-ściekowa (5.5),
- Zasoby geologiczne (5.6),
- Gleby (5.7),
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (5.8),
- Zasoby przyrodnicze (5.9),
- Zagrożenia poważnymi awariami (5.10).

Każdy z dziesięciu wyżej wymienionych obszarów zawiera podsumowanie i analizę SWOT, której celem jest ukazanie mocnych stron gminy oraz tych, które wymagają interwencji - słabych stron. Analiza ukazuje również szanse na poprawę stanu środowiska oraz zagrożenia, które mogą wpłynąć na nie negatywnie.

Na terenie Gminy Baboszewo planowane jest wykonanie 4 zadań, w celu poprawy stanu środowiska. Do zadań przypisano wskaźniki, które ułatwią prowadzenie monitoringu realizacji POŚ oraz będą stanowiły podstawę przygotowywania raportu z jego wykonania.

3. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Niniejszy dokument spójny jest z celami oraz kierunkami interwencji ujętych m. in. w następujących dokumentach strategicznych:

Dokumenty strategiczne na poziomie międzynarodowym:

- Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro (1992), która wskazuje na konieczność ochrony przyrody w skali globalnej poprzez ochronę całego bogactwa przyrodniczego. Główne cele Konwencji to: ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów, uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych,
- Konwencja o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych (Bazylea 1989). Przedmiotem Konwencji jest kontrola transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych, których wykaz zawarto w odpowiednich załącznikach do Konwencji oraz minimalizacja wytwarzania odpadów niebezpiecznych i innych, a także zapewnienie dostępu do właściwych, odpowiednio zlokalizowanych urządzeń służących do usuwania odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska.

Dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030:
 - Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
 - modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,
 - modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,
 - realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce,
 - zwiększenie poziomu ochrony środowiska.

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030:
 - Cel: Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko:
 - Cel: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
 - Cel: Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię,
 - Cel: Poprawa stanu środowiska.
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.
 - Kierunki:
 - Poprawa efektywności energetycznej,
 - Wytwarzanie i przesłanie energii elektrycznej,
 - Ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.
- Polityka Ekologiczna Państwa 2030:
 - Cel: Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
 - Cel: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
 - Cel: Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu, do roku 2020 z perspektywą do roku 2030:
 - Cel: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku):
 - Cel: Stworzenie zintegrowanego systemu transportowego.
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022:
 - Cel: Zmniejszenie ilości powstających odpadów,
 - Cel: Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami

żywności

i innym odpadami ulegającymi biodegradacji,

- Cel: Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.

- Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032:

- Cel: Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- Cel: Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym i lokalnym:

- Strategia rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 roku.
Innowacyjne Mazowsze:

- Cel: Zapewnienie gospodarce regionu zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska.

- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2022r.:

- Cel: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- Cel: Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych,
- Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.

- Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. z 2020 r., poz. 9595).

- Program Ochrony Powietrza dla strefy mazowieckiej:

- Działania: Ograniczanie emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej), emisji liniowej (komunikacyjnej).

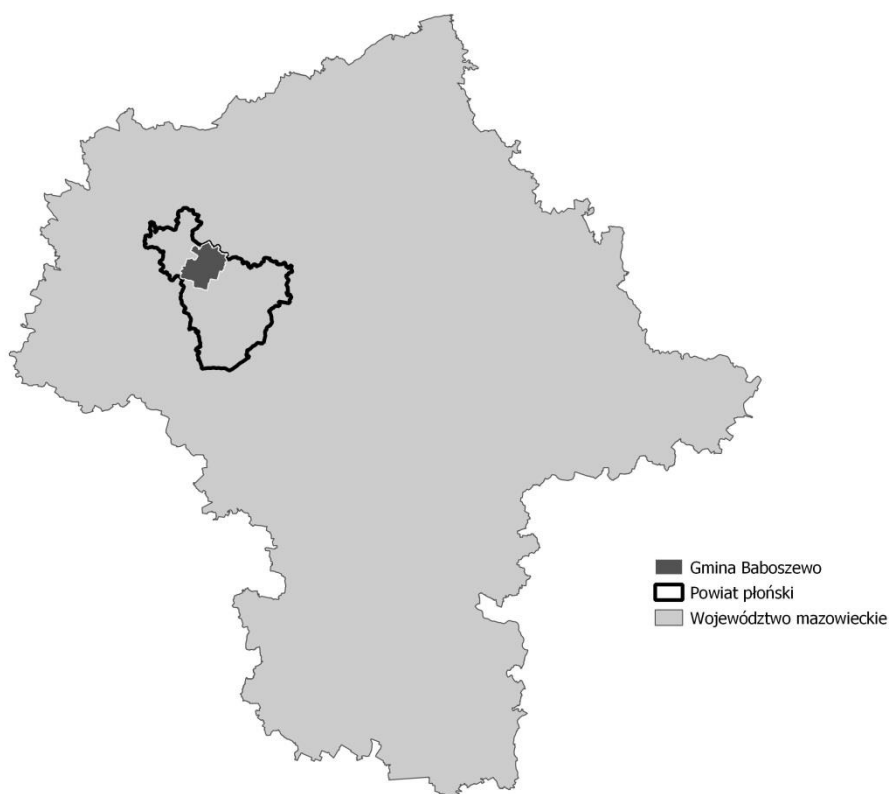
- Uchwała nr 155/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020r. w sprawie programu ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu.
- Uchwała nr 27/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 3 marca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, tj. obszarów dróg krajowych zaliczanych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne.
- Strategia Rozwoju Gminy Baboszewo na lata 2015-2025:
 - Cel: Poprawa efektywności energetycznej i zwiększenie wykorzystania OZE w obiektach publicznych oraz indywidualnych gospodarstwach domowych,
 - Cel: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej,
 - Cel: Dalsza ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego,
 - Cel: Poprawa stanu technicznego infrastruktury sanitarnej, w tym m.in. sieci oraz obiekty SUW,
 - Cel: Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej oraz sieci gazowej,
 - Cel: Poprawa bazy infrastruktury sportowo –rekreacyjnej oraz odnowienie, rewitalizacja dostępnych zasobów dziedzictwa kulturowego regionu,
 - Cel: Wzmocnienie stanu dróg gminnych i powiatowych, w tym infrastruktury towarzyszącej,
 - Cel: Kompleksowe działania termomodernizacyjne: tzw. głęboka modernizacja oraz wykorzystanie OZE w Gminie Baboszewo,
 - Cel: Modernizacja, rozbudowa, przebudowa infrastruktury drogowej,
 - Cel: Rozbudowanie sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej,
 - Cel: Modernizacja SUW,
 - Cel: Rozbudowa sieci gazowniczej,
 - Cel: Rozwój systemu segregacji odpadami,

- Cel: Systematyczne usuwanie azbestu z pokryć dachowych.

4. Charakterystyka obszaru gminy Baboszewo

4.1 Położenie

Gmina Baboszewo jest gminą wiejską położoną w środkowo-zachodniej części województwa mazowieckiego w powiecie płońskim (rysunek 1). Gmina podzielona jest na 42 sołectwa. Powierzchnia gminy wynosi 162 km² (16 223 ha)¹.

Rysunek 1. Położenie gminy Baboszewo na tle województwa mazowieckiego oraz powiatu płońskiego

Źródło: opracowanie własne

Gmina graniczy z:

- Gminą Płońsk,
- Gminą Dzierżanin,
- Gminą Raciąż,
- Gminą Sochocin,

¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2021

- Gminą Głinojeck,
- Gminą Staroźreby (rysunek 2).

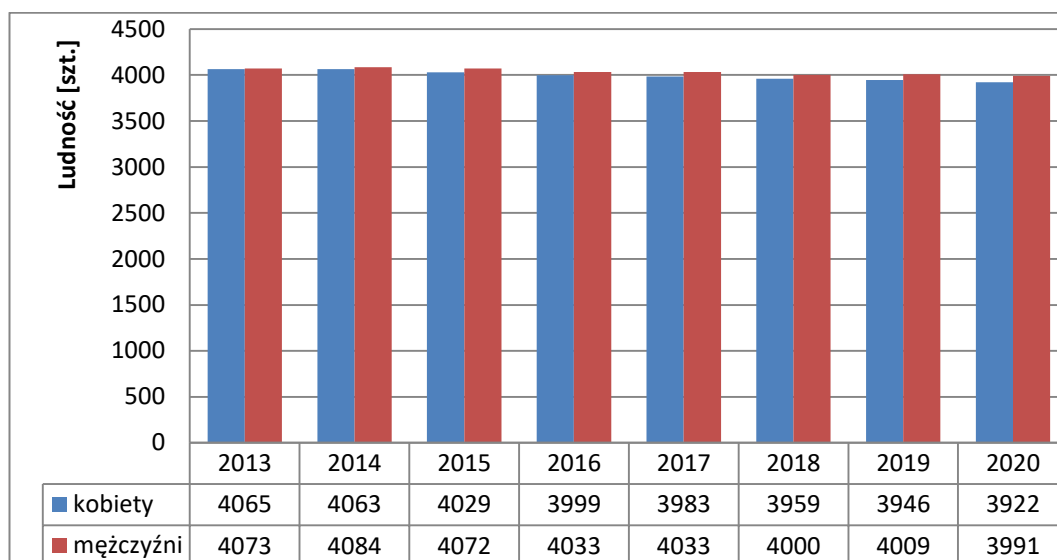
Rysunek 2. Położenie gminy Baboszewo na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne

4.2 Demografia

Pod koniec 2020 roku gminę Baboszewo zamieszkiwały 7 913 osoby, z czego 50,4% (3 991) stanowili mężczyźni, a 49,6% (3 922) kobiety². Liczbę ludności z podziałem na płeć w latach 2013-2020 przedstawia wykres 1.

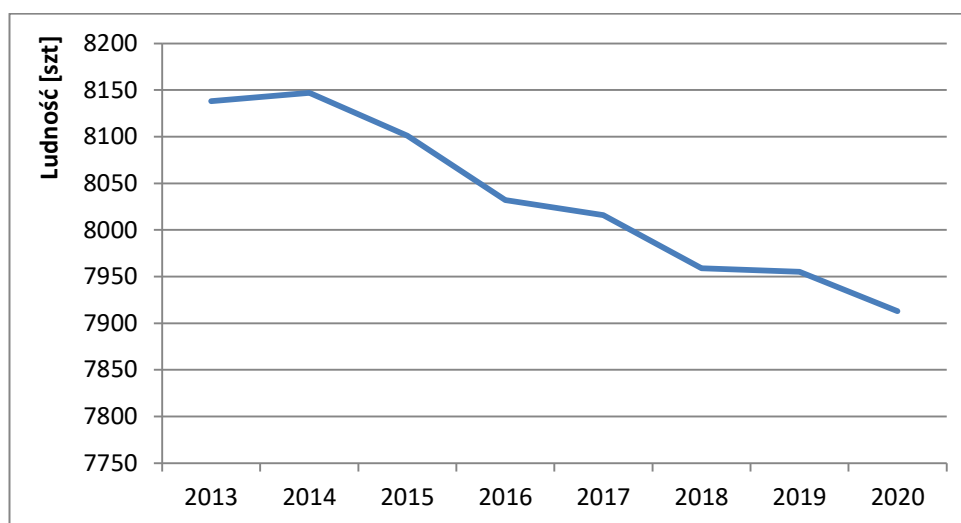
² Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) na terenie gminy Baboszewo w latach 2013 - 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 49 osób na 1 km²⁽³⁾. Na przestrzeni lat 2013 – 2020 zauważalny jest spadek liczby mieszkańców, co dokładniej przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Liczba ludności na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem struktury wiekowej, przeważa ludność w wieku produkcyjnym (61,8% ludności). Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19,2%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 19,0% ogółu ludności⁴.

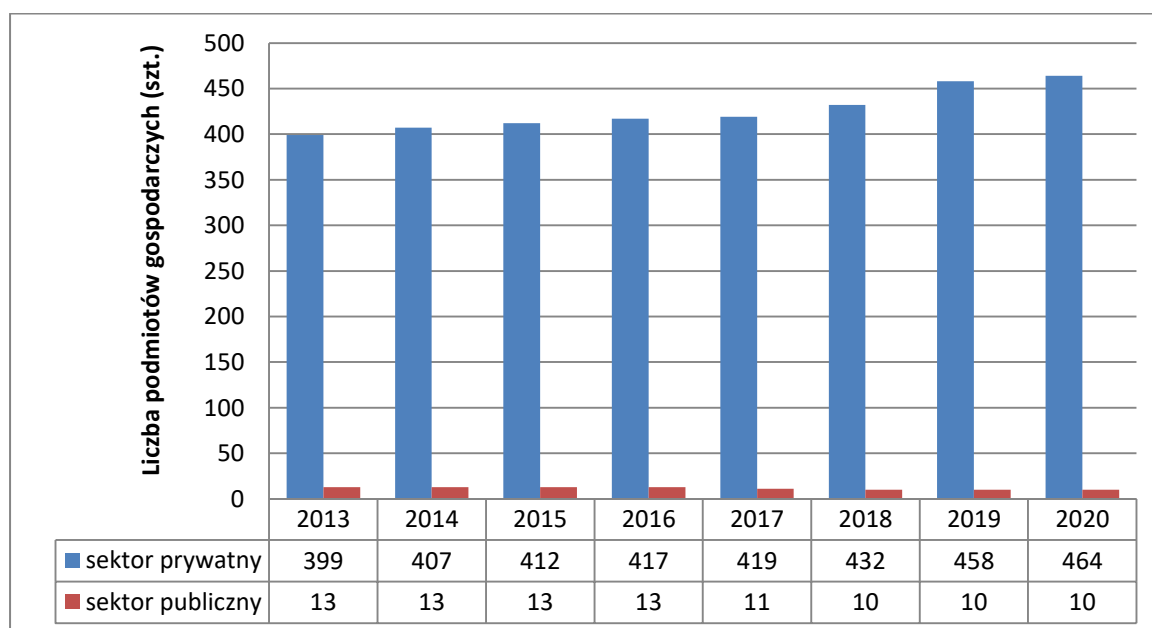
³ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2020 roku 61,7⁵.

4.3 Przemysł

W gminie Baboszewo w 2020 roku zarejestrowanych było 478 podmiotów gospodarki narodowej. Przeważają przedsiębiorstwa sektora prywatnego (464 firm) – do sektora publicznego przynależy jedynie 10 przedsiębiorstw⁶ (wykres 3).

Wykres 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na tle wszystkich działalności prywatnych wyraźnie wyróżnia się sekcja G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle. Liczba podmiotów gospodarczych w tej sekcji w 2020 roku wynosiła 118 (tabela 1).

⁵ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

⁶ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD

Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD		Liczba jednostek gospodarczych na rok 2020	
		sektor prywatny	sektor publiczny
Ogółem		464	10
Sekcja A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	37	-
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	-	-
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	34	-
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	-
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1
Sekcja F	Budownictwo	81	-
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	118	-
Sekcja H	Transport i działalność magazynowa	45	-
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	12	-
Sekcja J	Informacja i komunikacja	9	-
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	-
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	-
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	29	-
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	-
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	7	2
Sekcja P	Edukacja	8	5
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	18	1
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	1
Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa	41	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS 2020

4.4 Turystyka

Korzystne warunki klimatyczno-przyrodnicze i walory krajobrazowe gminy Baboszewo stanowią podstawę do rozwoju turystyki. Przez teren gminy przebiega rzeka Wkra – prawobrzeżny dopływ Narwi. Wkra jest rzeką niezwykle urokliwą, której przeźroczyste wody płyną wśród łagodnych wzgórz morenowych. Dolina Wkry stanowi fragment naturalnego krajobrazu zachowanego w centralnej Polsce. Liczne meandry nadają rzece unikatowy charakter. Jej brzegi są z jednej strony urwiste, z drugiej płaskie, co dodaje szczególnego uroku temu miejscu. Ważną dziedziną gospodarki w gminie Baboszewo może stać się również turystyka rozwijana w oparciu o szlaki turystyczne: motorowe, piesze, rowerowe – udostępniające walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu.

Przez teren gminy przebiegają ścieżki rowerowe o łącznej długości 6,3 km. Poza ścieżkami rowerowymi istnieją również 2 szlaki rowerowe powiatu płońskiego:

- Szlak Czerwony zwany „Obwodnicą Płońska”. Szlak ten ma długość ok. 100 km. Swoj początek i koniec ma pod kościołem pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Baboszewie i biegnie przez Sokolniki Stare i Jarocin w kierunku sąsiednich gmin powiatu płońskiego,
- Szlak niebieski zwany „Północ – południe”. Szlak ten ma długość o długości ok. 85 km. Bierze swój początek w miejscowości Mystkowo i ciągnący się przez Bożewo w Gminie Baboszewo. Następnie szlak przebiega przez tereny sąsiednich gmin, aż do miejscowości Czerwińsk nad Wisłą.

4.4.1 Zabytki

Obok walorów krajobrazowych, turystów przyciągnąć mogą również liczne obiekty zabytkowe, głównie sakralne oraz miejsca pamięci narodowej. W gminie znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków (stan na 31.12.2021r.)⁷:

Baboszewo:

- kościół par. pw. MB Częstochowskiej, 1909-1914, nr rej.: A-156 z 25.11.1970 i z 22.09.1998,

⁷ Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków - stan na 31 grudnia 2021 r. Województwo mazowieckie. Narodowy Instytut Dziedzictwa

- cmentarz przykościelny, j.w.

Dłużniewo:

- zespół dworski, XVIII/XIX, nr rej.: A-192 z 1.06.1980:
 - dwór,
 - park.

Dziętkarzewo:

- zespół kościoła parafialnego, nr rej.: A-154 z 23.09.1998:
 - kościół pw. św. Katarzyny, k. XV, XVIII, XIX, nr rej.: 708/62 z 3.05.1962,
 - dzwonnica, pocz. XX,
 - grobowiec Niemirowskich,
 - grobowiec Starzewskich,
 - cmentarz przykościelny,
 - ogrodzenie;
- kaplica grobowa Grabowskich na cmentarzu rzym.-kat., 1897, nr rej.: A-322 z 30.03.1998,
- mogiła Powstańców Styczniowych, 1864, 1917, nr rej.: A-1026 z 24.06.2011
- brama, drewn., 1917, nr rej.: j.w.,
- park dworski, XIX, nr rej.: A-176 z 1.03.1976.

Galomin:

- park dworski, XIX, nr rej.: A-193 z 1.06.1980.

Kiełki:

- park dworski, pocz. XIX, nr rej.: A-225 z 30.08.1980.

Mystkowo:

- dwór, ob. dom nr 22, 1921, nr rej.: A-904 z 8.04.2010.

Sarbiewo:

- kościół par. pw. św. Stanisława, drewn., XVII-XVIII, nr rej.: A-121 z 2.04.1962,
- dzwonnica, drewn., nr rej.: j.w.

5. Ocena aktualnego stanu środowiska Gminy Baboszewo

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Jakość powietrza atmosferycznego

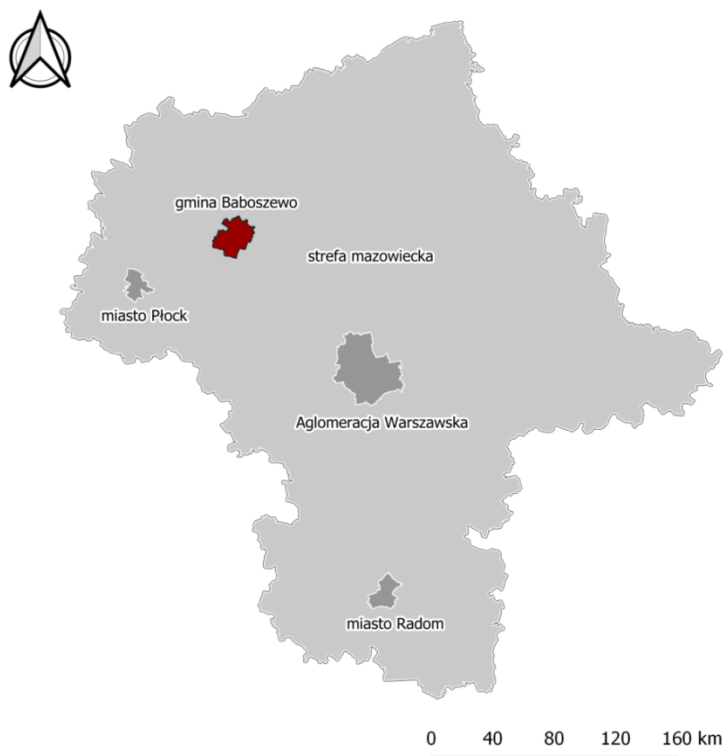
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2020 dla obszaru województwa mazowieckiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Obowiązek taki wynika z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.). Zgodnie z tym Główny Inspektor

Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów.

Obowiązujący układ stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r., poz. 914), zgodnie z którym województwo podzielone zostało na następujące strefy:

- Aglomeracja Warszawska (PL1401),
- Miasto Płock (PL1402),
- Miasto Radom (PL1403)
- Strefa mazowiecka (PL1404)

Oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia ludzi w województwie mazowieckim prowadzone są w 4 strefach. W ocenie pod kątem ochrony roślin uwzględnia się tylko strefę mazowiecką⁸. Gmina Baboszewo należy do strefy mazowieckiej (rysunek 3).

Rysunek 3. Podział województwa mazowieckiego na strefy

Źródło: opracowanie własne

⁸ Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2020, GIOŚ

Dzięki kompleksowemu podejściu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dokonano pełnej oceny poszczególnych zanieczyszczeń. Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia dla 12 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- dwutlenku azotu NO₂,
- tlenku węgla CO,
- benzenu C₆H₆,
- ozonu - O₃,
- pyłu PM₁₀,
- pyłu PM_{2,5},
- ołowiu Pb w pyle PM₁₀,
- arsenu As w pyle PM₁₀,
- kadmu Cd w pyle PM₁₀,
- niklu Ni w pyle PM₁₀,
- benzo(a)pirenu w pyle PM₁₀,

oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla 3 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- tlenków azotu NO_x,
- ozonu O₃.

Dwutlenek siarki, tlenek węgla, dwutlenek azotu, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a także metale ciężkie i pyły zawieszone należą do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji. Ozon z kolei jest zagrożeniem dla człowieka i środowiska naturalnego w sytuacji, gdy pojawi się w powietrzu przy powierzchni ziemi. Powstaje on w gorące, słoneczne, letnie dni, w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w przyziemnej warstwie atmosfery, gdy jest ona zanieczyszczona dwutlenkiem azotu. Dzieje się tak najczęściej w centrach miast lub przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie do jednej z poniższych klas⁹:

- w klasyfikacji podstawowej:
 - do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub docelowych,
 - do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe.
- w klasyfikacji dodatkowej:
 - do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. 20 µg/m³,
 - do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. 20 µg/m³,
 - do klasy D1 – jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
 - do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		SO ₂	CO	NO ₂	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb (PM ₁₀)	As (PM ₁₀)	Cd (PM ₁₀)	Ni (PM ₁₀)	BaP (PM ₁₀)	O ₃
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	A	C	C1 ²	A	A	A	A	C	A ¹

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2020

1. Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, wszystkie strefy uzyskały klasę D2
2. Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, wszystkie strefy uzyskały klasę A

⁹ Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska

Tabela 3. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
		SO ₂	NO _x	O ₃
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2020

1. Dla ozonu – poziom celu długoterminowego strefa mazowiecka uzyskała klasę D2

Roczna ocena jakości powietrza w 2020 r. w strefie mazowieckiej wykazała następujące przekroczenia:

- dla ochrony zdrowia – ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych PM10 (24h), pyłu zawieszonego PM2,5 (rok) fazy II oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 (rok) (tabela 2).

Wielkości stężeń benzo(a)pirenu były wysokie w sezonie grzewczym, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Problem przekroczeń poziomów B(a)P w powietrzu potęguje proceder nielegalnego spalania odpadów komunalnych w paleniskach domowych.

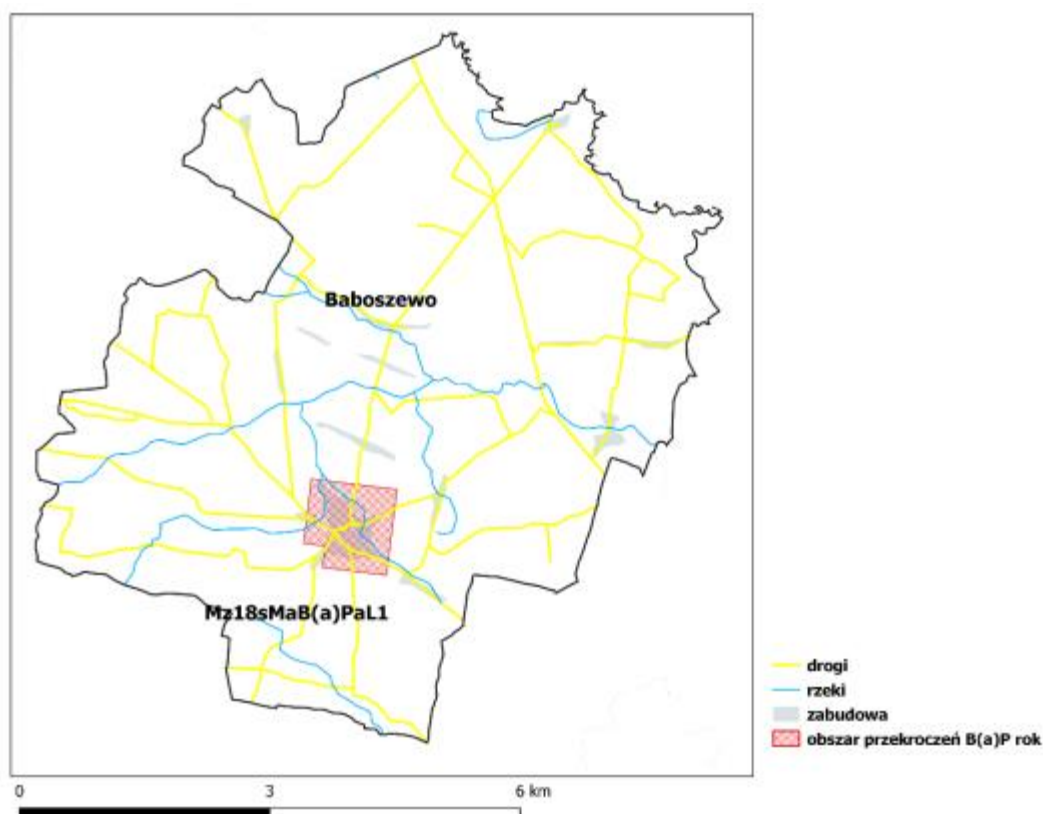
Ponadto zgodnie z Programem ochrony powietrza dla województwa mazowieckiego w gminie Baboszewo w 2018 roku wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu (tabela 4 i rysunek 3).

Tabela 4. Obszar przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu w gminie Baboszewo w 2018 r.

Kod obszaru przekroczeń	Mz18sMaB(a)PaL1
Lokalizacja	Obszar wsi Baboszewo w gminie wiejskiej Baboszewo
Charakter obszaru	wiejsko - regionalny
Emisja łączna z obszaru [kg]	7,1
Powierzchnia obszaru [km ²]	4,0
Liczba ludności	1 632
Liczba ludności powyżej 65 roku życia	261
Liczba ludności poniżej 5 roku życia	82
Liczba ośrodków (instytucji), w których przebywają osoby wrażliwe	0

Maksymalna wartość stężenia z obliczeń średnioroczna ng/m ³	2,1
Główna przyczyna	Oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków

Źródło: Załącznik nr 1 do uchwały nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020r

Rysunek 4. Obszar przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu w gminie Baboszewo w 2018 r.

Źródło: Załącznik nr 1 do uchwały nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020r.

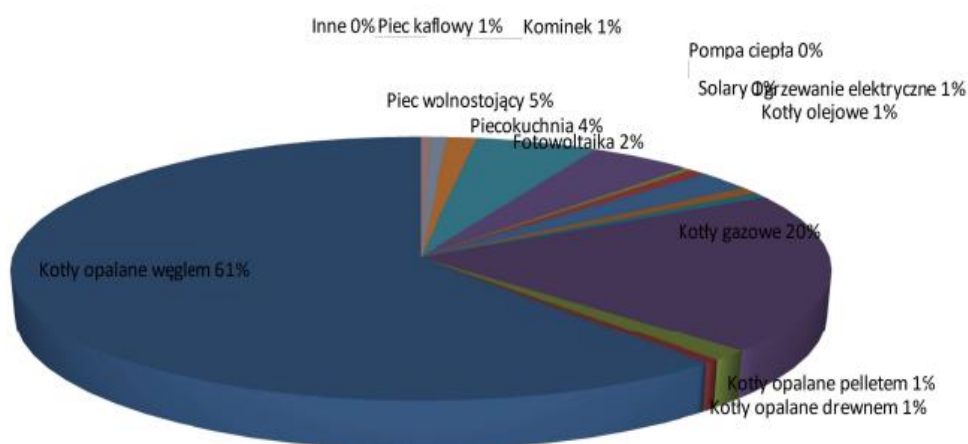
Emisja powierzchniowa

Zanieczyszczenia pochodzące z sektora bytowego, czyli lokalne kotłownie i paleniska domowe to źródła emisji powierzchniowej. Wpływ na zanieczyszczenie powietrza ma przede wszystkim rodzaj spalanej paliwa. Paliwa stałe (głównie węgiel) stosowane najczęściej w wyżej wymienionych systemach grzewczych emitują benzo(a)piren oraz pył zawieszony PM10 kilkaset razy bardziej obficie, niż paliwa

gazowe. Spowodowane jest to złym stanem technicznym kotłowni węglowych oraz stosowaniem węgla o najgorszych parametrach.

W gminie Baboszewo największy udział w zanieczyszczeniu powietrza ma emisja powierzchniowa powstająca w wyniku spalania paliw energetycznych (emisja z kotłowni, domowych instalacji grzewczych, bądź też zakładów przemysłowych). Dużym problemem na terenie gminy jest emisja niska z ogrzewania indywidualnego, wynikająca ze stosowania paliw stałych (przede wszystkim węgla kamiennego i drewna).

W 2020 roku na terenie gminy Baboszewo została przeprowadzona inwentaryzacja źródeł ciepła. Z przeprowadzonej inwentaryzacji wynika, iż ponad 61% stanowią kotły opalane węglem (wykres 4). Nieco ponad 2% z nich spełnia wymogi ekoprojektu¹⁰.

Wykres 4. Udział poszczególnych źródeł ciepła w gminie Baboszewo

Źródło: Raport z inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła na terenie gminy Baboszewo, 2020 rok

¹⁰ Raport z inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła na terenie gminy Baboszewo, 2020 rok

Emisja liniowa

Emisją liniową określa się zanieczyszczenia ze źródeł komunikacyjnych. Przede wszystkim transport drogowy ma istotny wpływ na stan jakości powietrza. Ciągły wzrost ruchu samochodowego powoduje degradację nawierzchni, co powoduje zwiększenie hałasu komunikacyjnego i wzrost ilości zanieczyszczeń uwalnianych do atmosfery. Dzieje się to pomimo działań w zakresie modernizacji i przebudowy dróg. Warto zaznaczyć, że wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy jest od natężenia ruchu na poszczególnych trasach, rodzaju samochodów oraz rodzaju stosowanego paliwa, ale wpływ na poziom zanieczyszczeń mają również takie procesy, jak zużycie opon, hamulców oraz ścieranie nawierzchni dróg, nazywane emisją poza spalinową. W zakresie emisji liniowej występować może dodatkowo emisja wtórna, czyli unoszenie pyłu PM10 z nawierzchni dróg. Przez teren gminy przebiegają drogi krajowe, powiatowe, gminne oraz linia kolejowa.

Emisja punktowa

Emisja punktowa obejmuje głównie emisję zanieczyszczeń pochodzących z dużych zakładów przemysłowych. Do zanieczyszczeń tych należą: pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla oraz metale ciężkie. Mają one istotny wpływ na zasięg i wielkość stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Na obszarze gminy głównym źródłem emisji punktowej są następujące zakłady:

- Firma AWROL Pojazdy Użytkowe Sp. z o.o,
- PAWROL Grzegorz Pawlak skup zboża sprzedaż nawozów stacja paliw usługi transportowe,
- FERM-PASZ Sp.J.,
- Usługi Transportowe Handel Artykułami Rolnymi Andrzej Przetacki,
- FABA S.A.,
- Chemnaft Sp. z o.o.

Odnawialne źródła energii

Alternatywą dla konwencjonalnych nośników jest również rozwój odnawialnych źródeł energii. Ich wykorzystanie nie wiąże się z trwałym deficytem ich źródeł, ponieważ

są praktycznie niewyczerpalne. Ich zasoby uzupełniane są nieustannie w procesach naturalnych.

Na terenie gminy Baboszewo znajdują się instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii należące do osób prywatnych. Gmina co roku uczestniczy w rozwoju pozyskiwania energii z odnawialnych źródeł energii.

Sieć gazowa

W Gminie Baboszewo budynki użyteczności publicznej ogrzewane są gazem wysokometanowym kotłami o nominalnej mocy cieplnej <1,4 MW oraz olejem opałowym (zawartość siarki nie większa niż 1%). Natomiast budynki prywatne ogrzewane są węglem kamiennym, drewnem oraz gazem ziemnym. Możliwość korzystania z sieci gazowej mają mieszkańcy 10 miejscowości: Zbyszyno, Korzybie, Brzeście, Brzeście Małe, Brzeście Nowe, Cieszkowo Nowe, Cieszkowo Kolonia, Cieszkowo Stare, Mystkowo, Baboszewo. Mieszkańcy gminy zamieszkujący na terenach gdzie brak jest sieci, korzystają z gazu propan-butan, dystrybuowanego w butlach¹¹. Według danych GUS w 2020 r. obszar gminy zgazyfikowany był w 24,2%¹². Z roku na rok coraz więcej osób korzysta z sieci gazowej. Stan infrastruktury gazowej na przestrzeni ostatnich lat przedstawia tabela poniżej.

Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Wyszczególnienie	Jednostka	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Długość czynnej sieci ogółem	km	39,1	39,1	39,44	39,7	41,5	41,7	42,1	42,3
Czynne przyłącza do budynków ogółem	szt.	461	463	471	483	520	528	543	559
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	1532	1554	1562	1555	1599	1622	1628	1912
Korzystający z sieci gazowej	%	18,8	19,1	19,3	19,4	19,9	20,4	20,5	24,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹¹ Strategia Rozwoju Gminy Baboszewo na lata 2015-2025

¹² Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

5.1.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie działań polegających na likwidacji źródeł niskiej emisji, utrzymywanie terenów zieleni urządzonej, wspieranie działań polegających na retencjonowaniu wód opadowych, – wykorzystywanie w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na zużyciu innych surowców niż węgiel, – instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie dla systemów wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń, – zapobieganie awariom w sieciach gospodarki komunalnej, urządzeniach i liniach energetycznych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie edukacji mieszkańców i zwiększanie ich świadomości w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, a także metod zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatu, – prowadzenie edukacji mieszkańców na temat działań proekologicznych i zastosowania urządzeń niskoemisyjnych, – edukacja mieszkańców na temat niskiej emisji.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie jakości powietrza przez WIOŚ.

5.1.2 Podsumowanie

W 2020 roku GIOŚ dla obszaru województwa mazowieckiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Dla strefy mazowieckiej na której położona jest gmina, występują obszary przekroczeń dla B(a)P oraz PM10. W gminie Baboszewo w 2018 roku wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu. Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest spalanie paliw w celach bytowych oraz transport. Większość budynków na terenie gminy wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • stały monitoring powietrza na terenie strefy mazowieckiej, • brak zakładów przemysłowych silnie zanieczyszczających powietrze. 	<ul style="list-style-type: none"> • stale wzrastający ruch komunikacyjny, • spalanie słabej jakości paliw, • funkcjonujące stare, niespełniające wymagań indywidualne źródła

	ciepła, <ul style="list-style-type: none">• brak kontroli czyszczenia kominów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• jeszcze większy wzrost energooszczędności poprzez rozwój energetyki odnawialnej,• modernizacja lub przebudowa systemów ogrzewania,• ograniczenie emisji CO₂ z transportu kołowego,• dofinansowania dla Samorządów i osób fizycznych na inwestycje związane z ochroną powietrza.	<ul style="list-style-type: none">• zwiększające się zanieczyszczenie powietrza wynikające z ruchu drogowego,• brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza,• spalanie odpadów w gospodarstwach domowych.

5.2 Zagrożenia hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Głównym źródłem hałasu w gminie Baboszewo jest hałas komunikacyjny. Podstawowy układ komunikacyjny gminy stanowi(ą):

- droga krajowa nr 7 relacji Warszawa – Gdańsk. Droga ta przebiega w południowo – zachodniej części gminy. Łączna długość tej drogi na obszarze gminy wynosi ok. 11,3 km. Droga przebiega przez teren miejscowości: Dłużniewo, Wola Dłużniewska, Pawłowo, Polesie, Rybitwy i Śródborze. Ruch na tej drodze to w znacznej większości ruch tranzytowy o charakterze gospodarczym i rekreacyjnym.
- drogi powiatowe – 17 dróg o łącznej długości 106 km. Drogi powiatowe w około 80 % posiadają nawierzchnię utwardzoną – bitumiczną i brukową. Pozostałe 20 % to drogi o nawierzchni gruntowej i żwirowej.
- drogi gminne - o łącznej długości ok. 169 km (w tym ok. 130 km stanowią drogi o nawierzchni utwardzonej i ulepszonej). Obsługują one przede wszystkim zabudowę rozproszoną oraz stanowią komunikację wewnątrz wsi oraz tworzą połączenia między wsiami i ułatwiają dojazdy do użytków rolnych.

Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa relacji Nasielsk – Sierpc – Toruń ze stacją w Baboszewie. W związku z jej istnieniem, na obszarach przez które przebiegają torowiska, może wystąpić potencjalne zagrożenie nadmiernym hałasem, którego źródłem jest kolej.

W przypadku hałasów drogowych i kolejowych obowiązujące obecnie wartości wskaźników wynoszą¹³:

- 65 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej,
- 61 dB w porze dziennej i 56 dB w porze nocnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Należy podkreślić, iż przyjęte wartości dopuszczalne stanowią kompromis pomiędzy realnymi możliwościami ograniczania emisji i propagacji hałasu a potrzebą komfortu akustycznego, w związku z czym ich zachowanie nie gwarantuje całkowitej eliminacji uciążliwości akustycznych.

Zgodnie z założeniami Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa mazowieckiego co roku Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie dokonuje pomiary monitoringowe hałasu.

Na terenie gminy Baboszewo w ostatnich latach nie znajdował się punkt pomiarowy hałasu.

5.2.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	– zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	– działania prowadzące do prawidłowego funkcjonowania infrastruktury drogowej w sytuacjach ekstremalnych.
Działania edukacyjne	– prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego, – promowanie wśród przedsiębiorców technologii o obniżonej hałaśliwości, – promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.
Monitoring środowiska	– monitoring środowiska przyrodniczego w zakresie stanu akustycznego przez WIOŚ.

¹³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

5.2.2 Podsumowanie

Podstawowym źródłem hałasu w gminie Baboszewo jest hałas komunikacyjny. Na terenie gminy w ostatnich latach nie znajdował się punkt pomiarowy hałasu.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">wiejski charakter gminy wskazujący na mniejsze zagrożenie hałasem niż w przypadku ośrodków miejskich.	<ul style="list-style-type: none">brak punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego,natężenie ruchu komunikacyjnego,obecność zakładów przemysłowych mogących powodować emisję hałasu do środowiska.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy,popularyzacja komunikacji rowerowej,dostępność technik i technologii ograniczania emisji hałasu do środowiska i jego tłumienia.	<ul style="list-style-type: none">rozwój ruchu drogowego,zły stan techniczny pojazdów,zakłady przemysłowe stanowiące potencjalne źródło emisji hałasu.

5.3 Pola elektromagnetyczne

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością natężenie emitowanego pola słabnie).

Znaczące oddziaływanie na środowisko pól elektromagnetycznych występuje:

- w paśmie 50 Hz od sieci i urządzeń energetycznych,
- w paśmie od 300 MHz do 40000 MHz od urządzeń radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych. Największy udział mają stacje bazowe telefonii komórkowej ze swoimi antenami sektorowymi i antenami radiolinii (antena sektorowa służy do komunikacji z telefonem komórkowym, natomiast antena radiolinii służy do komunikacji między stacjami bazowymi).

Pole elektromagnetyczne stanowią stały i istotny czynnik oddziałujący na organizm ludzki. Naturalne i sztuczne pola elektromagnetyczne towarzyszą człowiekowi wszędzie – w miejscu zamieszkania, w pracy, w podróży, a ich coraz bardziej intensywne występowanie jest konsekwencją rozwoju techniki. W ostatnim czasie wraz ze wzrostem ilości urządzeń emitujących pole elektromagnetyczne, wzrasta również zainteresowanie tym tematem.

Do najważniejszych źródeł promieniowania należą:

- stacje i linie energetyczne,
- nadajniki radiowe i telewizyjne oraz CB-radio i radiostacje amatorskie,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- urządzenia powszechnego użytku: kuchenki mikrofalowe, monitory, aparaty komórkowe itp.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie Gminy odbywa się z GPZ 110/15 kV w Płońsku zasilanego napowietrzną, jednotorową linią przesyłową WN 110 kV Staroźreby – Pomiechówek i z GPZ w Raciążu, zasilanego napowietrzną, jednotorową linią przesyłową WN 110 kV Płock – Ciechanów. Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez rozdzielczą sieć linii napowietrznych średnich napięć 15kV ze stacji transformatorowych 15/04 KV i sieć odbiorczą niskiego napięcia 220/380 V¹⁴.

Na terenie gminy Baboszewo znajduje się 6 stacji bazowych telefonii komórkowej: 1 w miejscowości Polesie, 2 w miejscowości Wola Dłużniewska,

¹⁴ Strategia Rozwoju Gminy Baboszewo na lata 2015-2025

1 w miejscowości Dłużniewo, 1 w miejscowości Nowe, 1 w miejscowości Cywiny-Dynguny.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a okresowe badania poziomów tych pól prowadzi Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.).

Na terenie gminy Baboszewo w ostatnich latach nie znajdował się punkt pomiarowy pól elektromagnetycznych.

5.3.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	– konserwacja infrastruktury mogącej emitować pola elektromagnetyczne i zapewnienie bezpieczeństwa jej funkcjonowania, w kontekście zamarzających i ulegających przerwaniu linii energetycznych w okresie zimowym.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	– utrzymanie urządzeń w dobrym stanie technicznym.
Działania edukacyjne	– edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM.
Monitoring środowiska	– monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony przez WIOŚ.

5.3.2 Podsumowanie

Promieniowanie elektromagnetyczne jest zanieczyszczeniem, którego oddziaływanie jest niezauważalne gołym okiem, a wpływ na człowieka nie jest dostatecznie rozpoznany. Na terenie gminy Baboszewo nie znajdował się punkt pomiarowy promieniowania elektromagnetycznego.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">dotychczasowy poziom tła elektromagnetycznego nie powoduje znaczącego zagrożenia środowiska i ludności.	<ul style="list-style-type: none">niski poziom świadomości społecznej o zagrożeniach ze strony PEM,brak punktu pomiarowego na terenie gminy.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• racjonalny dobór lokalizacji powstających instalacji i urządzeń stanowiących źródła PEM,• stała kontrola WIOŚ nad istniejącymi oraz planowanymi inwestycjami mogącymi emitować promieniowanie elektromagnetyczne.	<ul style="list-style-type: none">• możliwe przekroczenie w przyszłości dopuszczalnego poziomu w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną ilością urządzeń elektrycznych.

5.4 Gospodarowanie wodami

5.4.1 Wody powierzchniowe

Sieć hydrologiczną gminy stanowi przede wszystkim **rzeka Wkra**, która przepływa przez jej północną część, czyli przez miejscowości: Śródborze, Rybitwy, Dziektarzewo, Goszczyce Poświętne, Goszczyce Średnie. Wkra jest rzeką niezwykle urokliwą, której przezroczyste wody płyną wśród łagodnych wzgórz morenowych i łąk pełnych kwiatów. Liczne meandry nadają rzece unikatowy charakter, jej brzegi są z jednej strony urwiste, z drugiej płaskie, co dodaje szczególnego uroku temu miejscu.

Największy prawobrzeżny dopływ Wkry - **rzeka Raciążnica**, przepływa przez środkową część gminy z kierunku północno-zachodniego na południowy wschód, na odcinku około 14 km. Płynie wąsko wciętą doliną, o szerokości 1,5-3 metrów.

5.4.1.1 Jakość wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych (rzek, jezior, wód przejściowych i przybrzeżnych) wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska i prezentuje poprzez ocenę stanu ekologicznego, stanu chemicznego i ocenę stanu JCWP.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - *Prawo Wodne*.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Ocenę przeprowadzono na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2149). Dodatkowo uwzględniono zasady określone szczegółowo w opracowanych przez GIOŚ wytycznych dla Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska do przeprowadzenia oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (GIOŚ, 2018).

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny, jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości.

Tabela 6. Stan ekologiczny jednolitych części wód

Klasa jakości	Stan ekologiczny
I	Bardzo dobry
II	Dobry
III	Umiarkowany
IV	Słaby
V	Zły

Źródło: GIOŚ

O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód powierzchniowych decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego (Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części

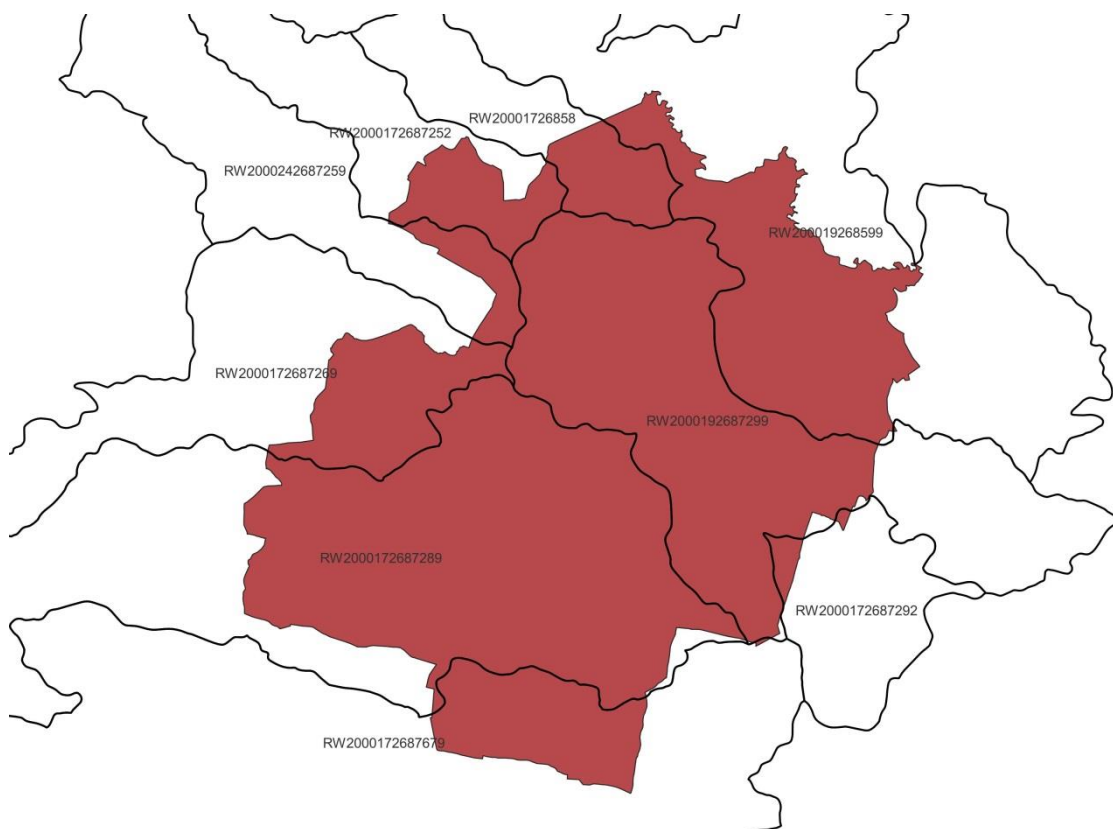
wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2149).

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako: „poniżej dobrego”. Dodatkowo, wyniki badań osadów dennych są wykorzystywane w systemie oceny stanu chemicznego wód.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

Gmina Baboszewo leży w granicach 9 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (Rysunek 5), są to:

- RW20001726858 - Dopływ spod Krajkowa,
- RW2000172687252 - Dopływ z Kossobud,
- RW2000172687269 - Rokitnica,
- RW2000172687289 - Dobrzyca,
- RW2000172687292 - Dopływ spod Cieciorok,
- RW2000172687679 - Płonka od źródeł do Żurawianki bez Żurawianki,
- RW200019268599 - Wkra od Mławki do Łydyni bez Łydyni,
- RW2000192687299 - Raciążnica od Rokitnicy do ujścia,
- RW2000242687259 - Raciążnica od dopływu spod Niedróża Starego do Rokitnicy.

Rysunek 5. Granice JCWP na tle gminy Baboszewo

Źródło: opracowanie własne

Ocena stanu wód za 2018 rok została wykonana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187). Uzyskane na podstawie prowadzonego w 2018 roku monitoringu, wyniki badań pozwoliły na sporządzenie klasyfikacji elementów jakości wód, stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz na oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych¹⁵.

Wyniki badań dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych leżących w gminie Baboszewo przedstawiono w tabeli poniżej.

¹⁵ Klasyfikacja i ocena stanu w woj. mazowieckim za 2018 r., GIOŚ

Tabela 7. Wyniki badań dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, na których położona jest gmina Baboszewo

Nazwa ocenianej JCWP	Kod ocenianej JCWP	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro-morfologicznych	Klasa elementów fizyko-chemicznych	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCW
Wkra od Mławki do Łydyni bez Łydyni	RW200019268599	Wkra - Gutarzewo, most-Kępa	-	-	-	-	poniżej dobrego	zły
Raciążnica od Rokitnicy do ujścia	RW2000192687299	Raciążnica - Sochocin Kol., most	II	II	>2	umiarkowany	-	zły
Płonka od Żurawianki do ujścia	RW2000192687699	Płonka - Drożdżyn, most	III	II	>2	umiarkowany	-	zły

Źródło: Ocena stanu JCWP rzecznych na obszarze województwa mazowieckiego za 2018 r.

5.4.2 Wody podziemne

Na terenie gminy Baboszewo stwierdzono występowanie nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP nr 215 - Subniecka Warszawska. Znajduje się on w utworach trzeciorzędowych. Utworzenie GZWP miało na celu m.in. powstrzymanie degradacji wód podziemnych. Ochronie podlegać powinny przede wszystkim najważniejsze i najsilniej zagrożone degradacją obszary zasilania GZWP (ONO – obszary wymagające najwyższej ochrony i OWO – wymagające wysokiej ochrony). Wody podziemne Głównych Zbiorników Wód Podziemnych podlegają ochronie prawnej na tych samych zasadach, co wszystkie wody podziemne, a ponadto mogą być objęte dodatkową ochroną obszarową poprzez ustanowienie obszarów ochronnych.

5.4.2.1 Jakość wód podziemnych

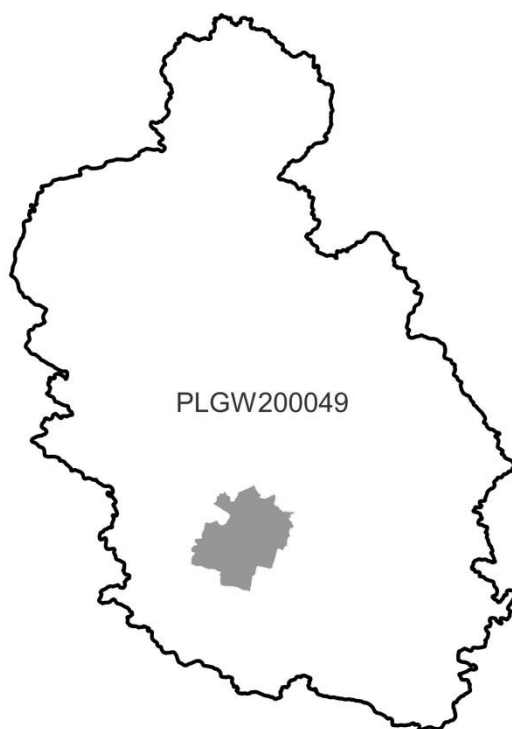
Aktualna wersja podziału jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) obejmuje 174 części i obowiązuje od 2022 roku. Obszar gminy Baboszewo znajduje się w obrębie jednej Jednolitej Części Wód Podziemnych i jest to JCWPd nr 49 (PLGW200049)¹⁶.

Tabela 8. Charakterystyka JCWPd nr 49

		JCWPd 49
Powierzchnia (km ²)		5357.3
Region Wodny		Środkowej Wisły RZGW Warszawa
Liczba pięter wodonośnych		2
Zasoby wód podziemnych	(m ³ /d)	259600
	%	24,2

Źródło: Państwowa Służba Hydrologiczna

¹⁶ Państwowy Instytut Geologiczny - Jednolite Części Wód Podziemnych w podziale obowiązującym na lata 2022-2027

Rysunek 6. Położenie gminy Baboszewo na tle JCWPd

Źródło: opracowanie własne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych (Program PMŚ). Monitoring wód podziemnych jest w Polsce prowadzony w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych.

Oceny stanu chemicznego JCWPd w punktach badawczych dokonuje się na podstawie Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148), które wyróżnia pięć klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

W 2019 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1289 punktach pomiarowych¹⁷.

Gmina Baboszewo leży w granicach JCWPd nr 49. Dla JCWPd nr 49 wykonano 18 pomiarów. 4 punkty pomiarowe znajdowały się w powiecie płońskim (w mieście Płońsk, 2 w gminie Raciąż oraz w gminie Nowe Miasto).

Wyniki wykazały, że badana woda w mieście Płońsk charakteryzowała się III klasą jakości (wody zadawalającej jakości). W pozostałych punktach badana wodę podziemną zaliczono do II klasy jakości (wody dobrej jakości).

5.4.3 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none">– konserwacja urządzeń melioracyjnych,– zwiększenie retencji wody,– wyłączenie obszarów zalewowych z osiedlania się ludności – działania poprzez mpzp.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none">– retencjonowanie wody w okresach jej nadmiaru lub braku deficytu.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">– edukacja mieszkańców na temat racjonalnego wykorzystania wód opadowych.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none">– prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych przez WIOŚ.

5.4.4 Podsumowanie

Na terenie gminy Baboszewo nie znajdował się punkt pomiarowy jakości wód podziemnych.

¹⁷ Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny. GIOŚ 2019 w Warszawie

Analiza SWOT

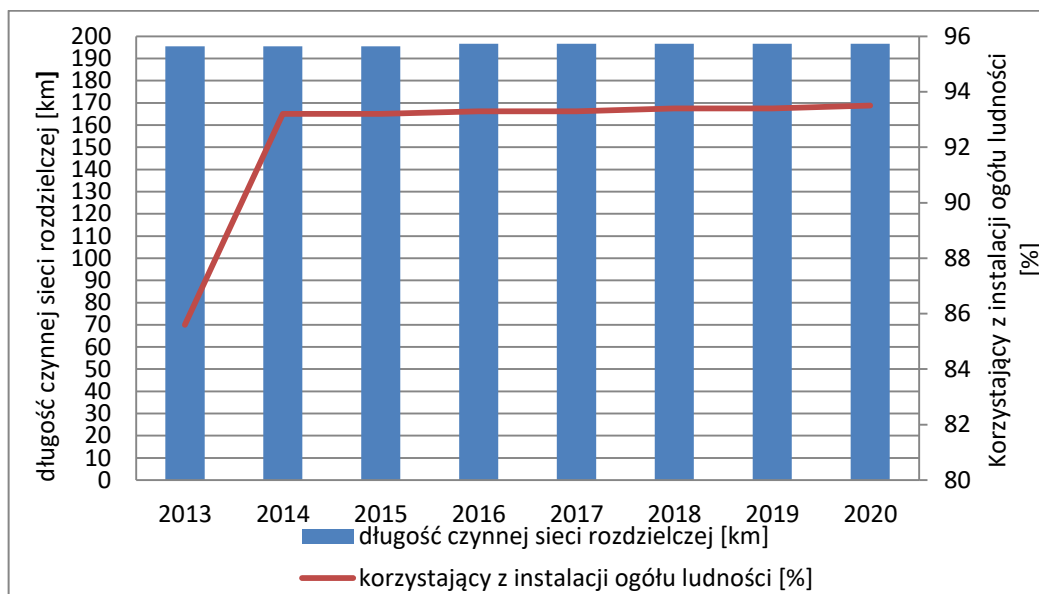
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna na terenie gminy,• monitoring wód powierzchniowych.	<ul style="list-style-type: none">• Brak monitoringu wód podziemnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie świadomości i aktywności władz w zakresie poprawy jakości wody.	<ul style="list-style-type: none">• stosowanie nawozów chemicznych, w miejscach gdzie wody gruntowe zalegają płytko pod powierzchnią,• dopływ zanieczyszczeń spoza gminy.

5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Sieć wodociągowa

Rozdzielcza sieć wodociągowa na terenie gminy Baboszewo wynosi 196,6 km, natomiast wskaźnik zwodociągowania, który oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, w 2020 r. wyniósł 93,5%¹⁸. Proces zmian na przestrzeni lat przedstawia wykres 5.

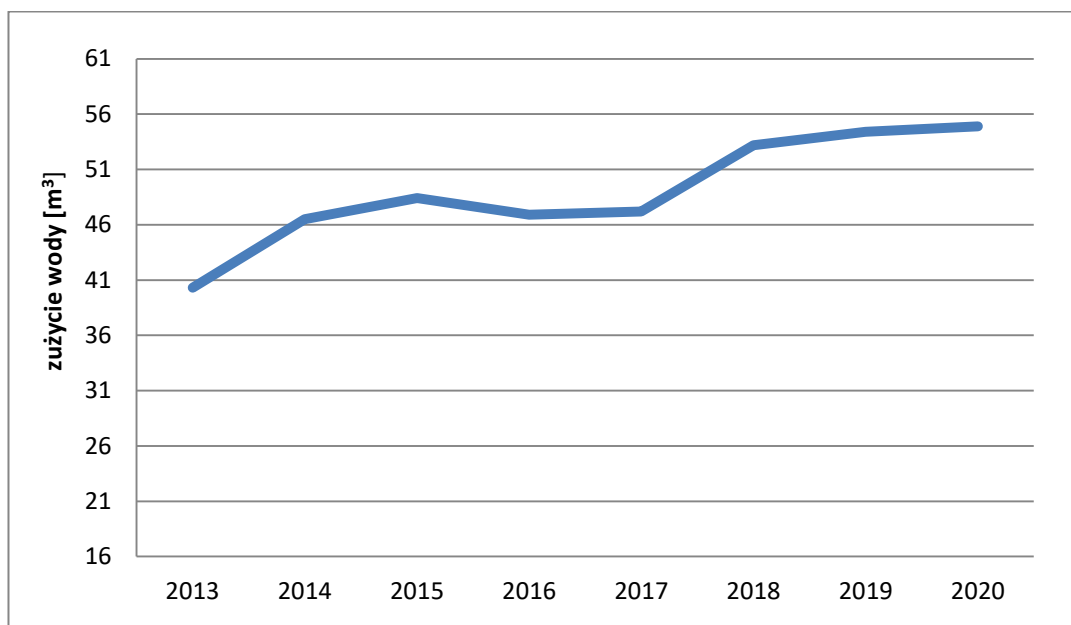
¹⁸ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Wykres 5. Długość sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 r. na terenie gminy zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosło 54,9 m³(19). Na przestrzeni lat 2017-2020 zaobserwowano wzrost zużycia wody w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy (wykres 6).

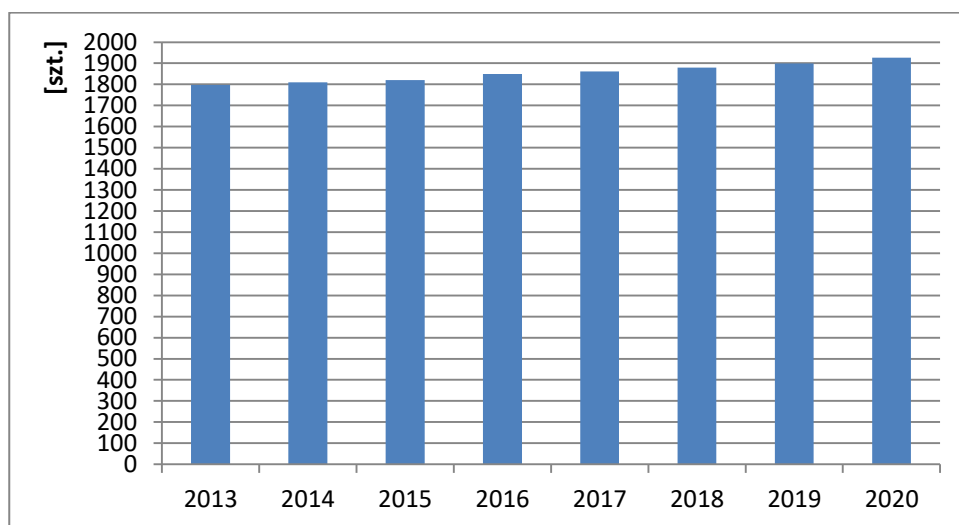

Wykres 6. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca gminy Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹⁹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

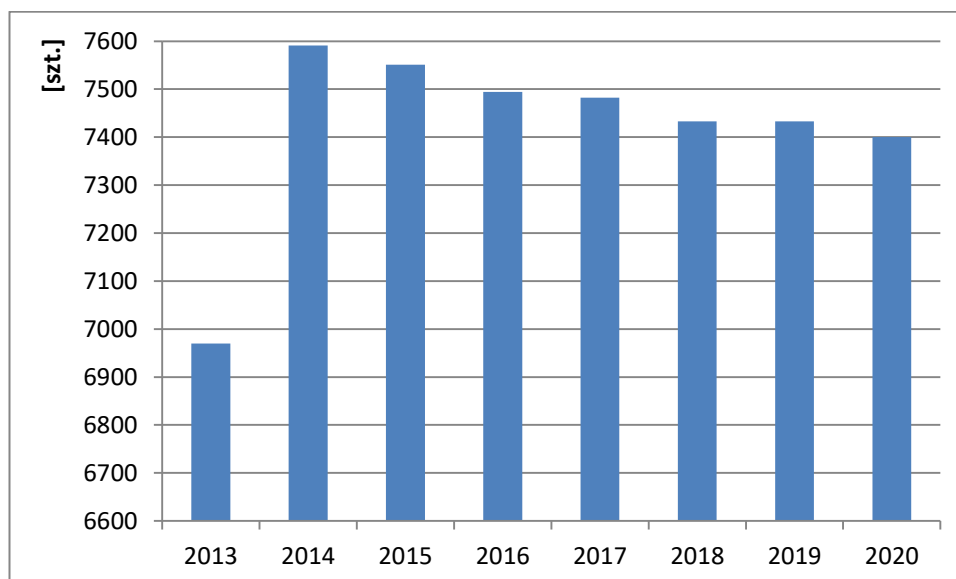
W 2020 roku przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania było 1 927 szt²⁰. Proces zmian na przestrzeni lat przedstawia wykres 7.

Wykres 7. Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2020 roku z sieci wodociągowej korzystało 7 400 osób²¹. Proces zmian na przestrzeni lat przedstawia wykres 8.

Wykres 8. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

²⁰ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

²¹ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Na terenie gminy Baboszewo działalność w zakresie dostarczania wody prowadzą dwa zakłady:

- Gminna jednostka organizacyjna pn. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Baboszewie;
- Zakład Usług Wodnych w Mławie.

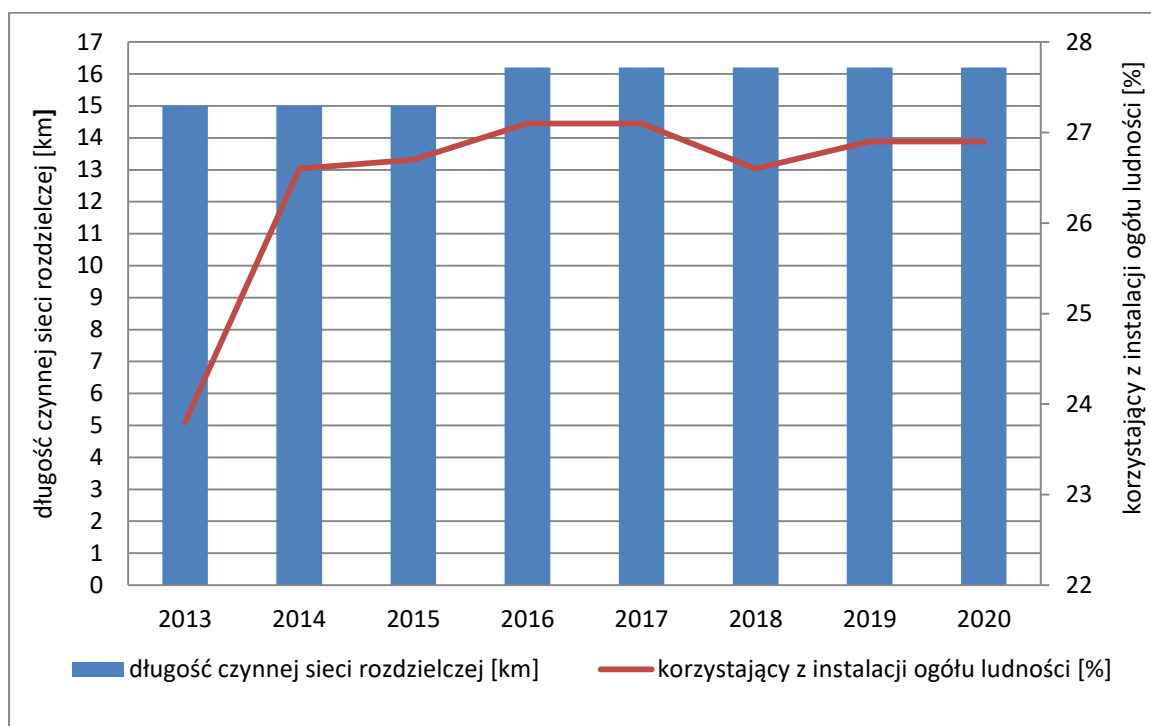
Gmina Baboszewo posiada pozwolenia wodnoprawne, polegające na poborze wód podziemnych z 2 ujęć:

- a) Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Cieszkowo Kolonia w ilości:
 - $Q_{maxh} = 100 \text{ m}^3/h$,
 - $Q_{\acute{s}rd} = 1\,703 \text{ m}^3/d$,
- b) Ujęcie wód podziemnych w miejscowości Baboszewo na działce ewidencyjnej nr. 278/2 w ilości:
 - $Q_{maxh} = 50 \text{ m}^3/h$
 - $Q_{\acute{s}rd} = 700 \text{ m}^3/d$,
 - $Q_{maxroczny} = 255\,000 \text{ m}^3/rok$.

5.5.2 Sieć kanalizacyjna

Długość sieci kanalizacji sanitarnej liczy 16,2 km, a stosunek liczby mieszkańców podłączonych do systemu kanalizacji do ogólnej liczby mieszkańców gminy w 2020r. wyniósł 26,9%²² (wykres 9).

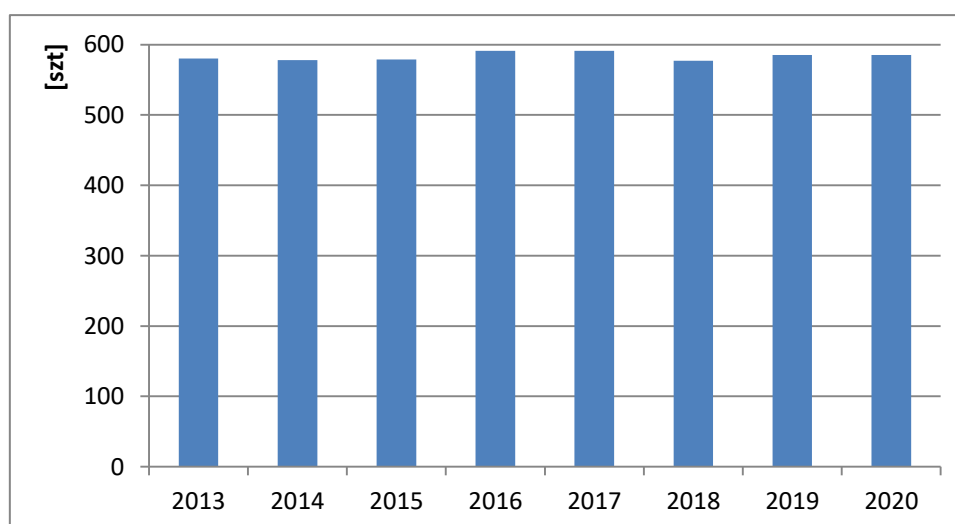
²² Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Wykres 9. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Coraz więcej jest przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych. W 2020 roku przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania było 585 szt.²³. Proces zmian na przestrzeni lat przedstawia wykres 10.

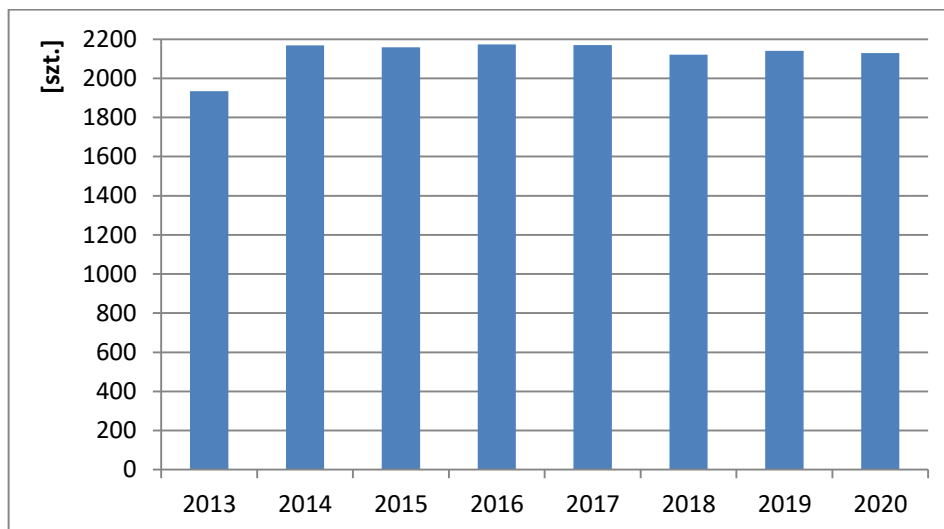

Wykres 10. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

²³ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

W 2020 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 2 129 osób.²⁴ Z roku na rok coraz więcej osób korzysta z sieci kanalizacyjnej. Proces zmian na przestrzeni lat 2013-2020 przedstawia wykres 11.

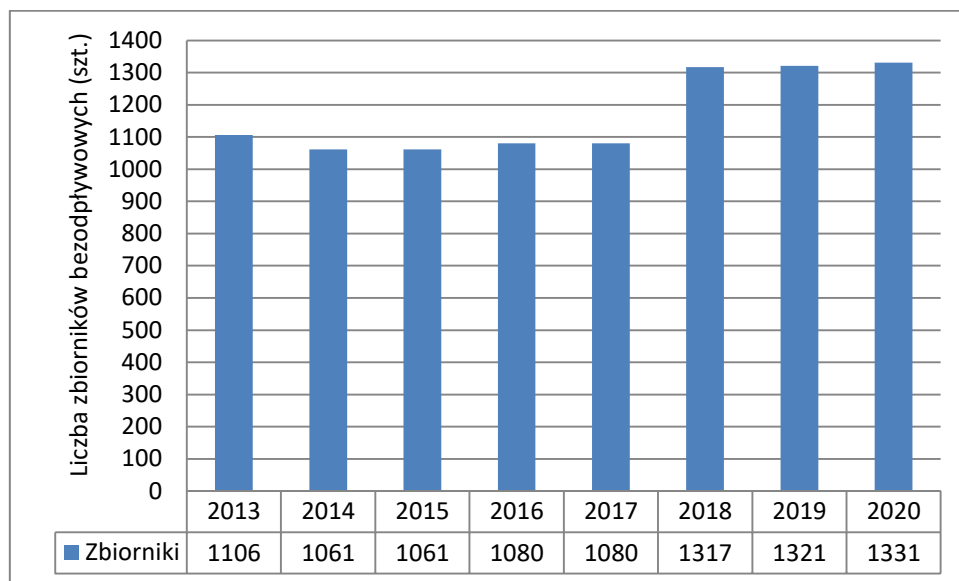
Wykres 11. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie sołectw, które nie mają dostępu do sieci kanalizacyjnej nieczystości ciekłe gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych, których liczba w 2020 roku wynosiła 1 331 szt.²⁵. Liczbę zbiorników bezodpływowych w gminie Baboszewo na przestrzeni lat 2013-2020 przedstawia wykres poniżej.

²⁴ Bank Danych Lokalnych GUS, 2019

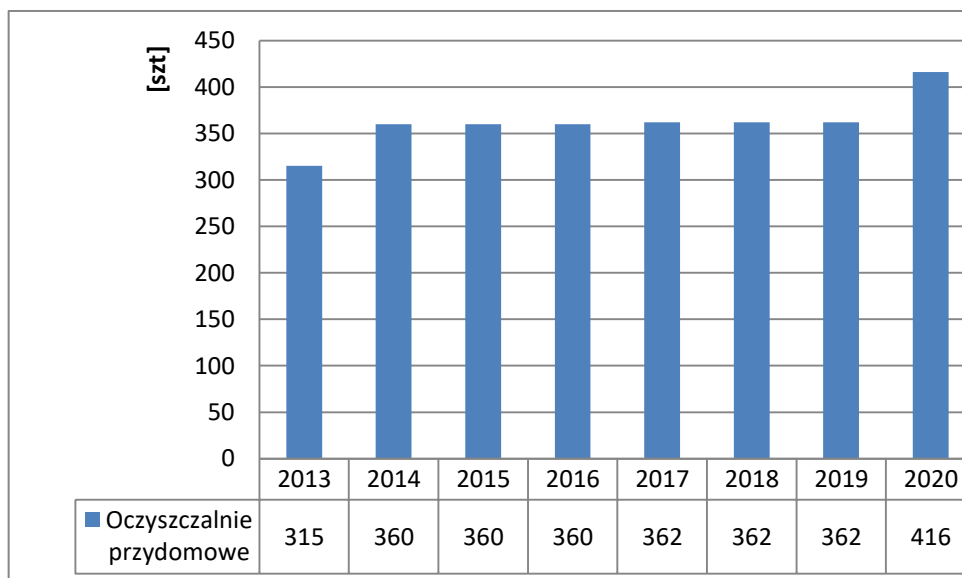
²⁵ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Wykres 12. Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ponadto na terenie Gminy Baboszewo mieszkańcy posiadają własne oczyszczalnie przydomowe. W 2020 roku w gminie funkcjonowało 416 oczyszczalni przydomowych²⁶ (wykres 13).

Wykres 13. Liczba przydomowych oczyszczalni na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

²⁶ Bank Danych Lokalnych GUS, 2020

Na terenie gminy zaopatrzeniem odprowadzaniem ścieków zajmuje się Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Baboszewie oraz Zakład usług Wodnych w Mławie. Zakład Wodociągów i Kanalizacji eksploatuje 8 przepompowni ścieków usytuowanych w Baboszewie, przy użyciu których ścieki są przepompowywane do pompowni głównej, a następnie za pomocą przewodu tłoczego do oczyszczalni ścieków w Płońsku. Wydajność głównej pompowni ścieków to 500 m³/dobę.

5.5.3 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> – stosowanie mechanizmów ekonomicznych w celu regulowania popytu na wodę, – wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie wody.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – wdrożenia zasad ograniczania zużycia wody w sytuacjach nadzwyczajnego zapotrzebowania na wodę, – w miesiącach letnich ograniczenie nawadniania ogrodów oraz terenów zielonych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja mieszkańców na temat odpowiedzialnego korzystania z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – monitoring wód prowadzony przez WIOŚ.

5.5.4 Podsumowanie

Sieć wodociągowa na terenie gminy Baboszewo ma długość 196,6 km i korzysta z niej 93,5% ogółu ludności. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Baboszewo ma długość 16,2 km i korzysta z niej 26,9% ogółu ludności.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozbudowana sieć wodociągowa, • rosnąca świadomość społeczna konieczności zachowania i ochrony zasobów wodnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • słabo rozbudowana sieć kanalizacyjna.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• dofinansowania na inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową,• inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych.	<ul style="list-style-type: none">• awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe, co może spowodować przedostanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych,• brak funduszy na inwestycje związane z ochroną wód,• duża rozciągłość przestrzenna gminy podwyższająca koszty budowy sieci kanalizacyjnej w miejscowościach dotychczas nieskanalizowanych.

5.6 Zasoby geologiczne

Gmina Baboszewo położona jest w obrębie Synklinorium Warszawskiego zbudowanego z utworów jury i kredy wypełnionego osadami trzeciorzędu czwartorzędu. Wśród osadów czwartorzędowych dominują utwory plejstoceny. Są to warstwy akumulacji lodowcowej - gliny i piaski, zastoiskowe - pyły i ropy oraz wodnolodowcowe piaski i żwiry. Utwory te zalegają prawie na powierzchni całej gminy z wyraźnym podziałem na północ od Raciążnicy i Dobrzyca oraz na południe od ww. W południowej części gminy na wysoczyźnie morenowej dominują utwory zwałowe - gliny piaszczyste lub pylaste o miąższościach przekraczających 4,5 m, niekiedy pokryte warstwą piasków i żwirów zwałowych o różnych frakcjach. W północnej części gminy, na tarasie plejstoceny przeważają utwory zastoiskowe odsłonięte spod glin zwałowych. Są to głównie ropy warwowe przechodzące miejscami w piaski pylaste, pyły i mułki. Miąższość

osadów zastoiskowych waha się na ogół od 6 do 10 m. Utwory zwałowe stanowią zazwyczaj korzystne podłoże budowlane. W gminie Baboszewo stan ten komplikują powszechne i płytko występujące wody typu wierzchołek wpływające niekorzystnie na zmianę konsystencji glin²⁷.

Na terenie gminy Baboszewo brak jest złóż kopalin użytecznych o znaczeniu przemysłowym w tym udokumentowanych złóż kopalin. W kilku miejscach były wydobywane piaski lub piaski z domieszką żwiru. Były to jednak surowce o bardzo słabej jakości ze względu na zaglinienia. Wydobywany materiał wykorzystywany był jedynie na potrzeby lokalne. Gmina nie posiada rejonów perspektywicznych dla poszukiwań kruszywa naturalnego²⁸.

5.6.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none">– eksploatacja złóż z zastosowaniem najlepszych technologii,– uwzględnianie udokumentowanych złóż kopalin w tworzeniu mpzp przez gminy.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none">– zastosowanie procedur ograniczania wydobycia i eksploatacji złóż w przypadku zagrożenia środowiska.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">– prowadzenie działań mających na celu informowanie społeczeństwa zarówno o korzyściach płynących z wykorzystania poszczególnych rodzajów złóż, jak i o zagrożeniach dla ludzi i środowiska z tym związanych.
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none">– prowadzenie kontroli podmiotów prowadzących eksploatację złóż kopalin.

5.6.2 Podsumowanie

Na terenie gminy Baboszewo nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• brak przekształceń powierzchni	<ul style="list-style-type: none">• brak złóż kopalin.

²⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baboszewo

²⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baboszewo

ziemi.	
Szanse	Zagrożenia
-	-

5.7 Gleby

W granicach gminy znajdują się głównie gleby brunatne właściwe, opadowo-glejowe, pyłowe oraz gleby rdzawe. W obszarze doliny Wkry przeważają gleby bielcowe, powstałe z utworów kamiennych, żwirów i piasków. Do dość urodzajnych należą gleby bielcowe utworzone na utworach pyłowych pochodzenia wodnego. Gleby bagienne występują na obszarze dolin mniejszych rzek. W dolinach rzecznych i obniżeniach wytworzyły się również mady i gleby hydromorficzne. Powierzchnia równiny jest przeważnie pokryta piaskami, spod których miejscami odsłaniają się gliny morenowe. Na piaskach uformowały się wydmy. Na terenie gminy występują znaczne pałacie gleb najlepszych jakościowo dla produkcji rolnej²⁹.

Gmina Baboszewo charakteryzuje się glebami dobrymi jakościowo. Udział gleb dobrych i średnich zaliczanych do klas I – IV wynosi około 70 % ogółu gruntów ornych.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie zgodnie z zapisami Ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* prowadzi „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych są pobierane próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Monitoring realizowany jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Na terenie gminy nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”.

Realizując obowiązek wynikający z art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.) gmina Baboszewo dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

²⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Baboszewo

Przez historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi rozumie się zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r., a także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r., poz. 2187 z późn. zm.), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Rejestr historycznych zanieczyszczeń oraz rejestr bezpośrednich zagrożeń i szkód w środowisku, które wystąpiły na terenie kraju, jest prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Prowadzenie i nadzorowanie spraw dotyczących działań remediacyjnych (naprawczych) powierzono Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska.

Na terenie gminy Baboszewo nie występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

5.7.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none">– stosowanie na polach uprawnych zabiegów ograniczających erozję gleb,– odpowiednie koszenie trwałych użytków zielonych,– rozwój małej retencji.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none">– prowadzenie rekultywacji terenów zdegradowanych.
Działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">– edukacja rolników na temat rolnictwa ekologicznego, zapobiegania zakwaszeniu gleb i zmniejszenia zużycia przez nich nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin
Monitoring środowiska	<ul style="list-style-type: none">– monitoring środowiska prowadzony przez WIOŚ i IUNG.

5.7.2 Podsumowanie

Gmina Baboszewo charakteryzuje się glebami dobrymi jakościowo. Udział gleb dobrych i średnich zaliczanych do klas I – IV wynosi około 70 % ogółu gruntów ornych.

Na terenie gminy nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">występowanie gleb dobrej jakości.	<ul style="list-style-type: none">brak punktu monitoringu gleb na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">ograniczenie nierolniczego przeznaczenia gleb,systematyczna kontrola jakości gleb,zalesienie gleb o niskim potencjale rolnym.	<ul style="list-style-type: none">zakwaszenie gleb i ich zubożenie,degradacja gleb.

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów³⁰

Nowy system gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Baboszewo funkcjonuje od 1 lipca 2013 r., zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości porządku w gminach (t.j. Dz. U. 2021 poz. 888 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą Gmina Baboszewo zorganizowała przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na jej terenie. Przetarg wygrało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk. W ramach funkcjonowania nowego systemu właściciele nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy uzyskali możliwość selektywnego zbierania odpadów.

Odpady odbierane bezpośrednio od mieszkańców stanowią I filar odbierania odpadów z terenu gminy Baboszewo. W 2021 r. mieszkańcy raz w miesiącu mogli oddawać następujące frakcje:

- odpady komunalne zbierane w sposób zmieszany (nieselektywny);
- odpady komunalne zbierane w sposób zmieszany bez frakcji biodegradowalnej;

³⁰ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Baboszewo, 2021 rok.

- odpady komunalne, zbierane w sposób selektywny, dostarczane do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

II filar odbierania odpadów z terenu Gminy Baboszewo stanowił Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) mający siedzibę przy ul. Warszawskiej 9E w Baboszewie, gdzie zgodnie z harmonogramem mieszkańcy mają możliwość przekazania:

- przeterminowanych leków i chemikaliów;
- zużytych baterii i akumulatorów;
- zużytych sprzętów elektrycznych i elektronicznych,
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych;
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych;
- zużytych opon;
- odpadów zielonych;
- papieru;
- szkła;
- opakowań wielomateriałowych;
- tworzyw sztucznych;
- odpadów ulegających biodegradacji w tym odpadów opakowaniowych ulegających biodegradacji;
- metali.

Na terenie Gminy Baboszewo nie ma możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. 22 stycznia 2019 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął Uchwałę Nr 3/19 w sprawie uchwalenia Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024 oraz Uchwałę Nr 4/19 w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024. Zgodnie z założeniami u. c. p. g. oraz Planu gospodarki odpadami dla

województwa mazowieckiego dla Gminy Baboszewo instalacją, która spełnia warunki instalacji komunalnej do przetwarzania odpadów komunalnych był Zakład Zagospodarowania Odpadów w miejscowości Poświętne, 09-100 Płońsk. Do tej właśnie instalacji w 2020 r. trafiały z terenu Gminy Baboszewo zmieszane odpady komunalne, odpady zielone oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Odpady trafiały również do Ziemi Polskiej Sp. z o. o. - kompostownia odpadów zielonych w m. Bielice, gm. Sochaczew oraz do SUEZ Zielona Energia Sp. z o.o. – Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych.

W 2020 roku z gminy Baboszewo zebrano 1 914,71 Mg odpadów komunalnych, w tym 588,63 Mg (30,7%) odpadów zebranych selektywnie³¹.

W gminie Baboszewo sukcesywnie usuwane są wyroby zawierające azbest. W 2018 roku usunięto 167,488 Mg, w 2019 roku 153,38 Mg, w 2020 roku 153,30, a w 2021 roku 113,635 Mg³².

5.8.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	– lokalizowanie obiektów gospodarki odpadami (np. składowisk, PSZOK-ów, magazynów odpadów) w oddaleniu od terenów zagrożonych podtopieniami, i osuwiskami, będącymi następstwami kumulacji zmian klimatycznych.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	– likwidacja dzikich wysypisk odpadów.
Działania edukacyjne	– prowadzenie działalności edukacyjnej zarówno mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych w zakresie ograniczania powstawania odpadów, właściwego postępowania z odpadami, selektywnego zbierania odpadów oraz racjonalnego wykorzystania wody i energii, – promowanie systemu selektywnego zbierania odpadów.
Monitoring środowiska	– prowadzenie monitoringu składowisk odpadów.

³¹ Bank Danych Lokalnych, GUS 2020

³² UG Baboszewo

5.8.2 Podsumowanie

Na terenie gminy Baboszewo funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Należy oczekiwać że poprzez wzrost świadomości mieszkańców w kolejnych latach nastąpi jeszcze większy wzrost recyklingu i odzysku odpadów.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• lokalizacja PSZOK na terenie gminy.	<ul style="list-style-type: none">• rosnące ceny odbioru i zagospodarowania odpadów.• palenie odpadów w gospodarstwach oraz nielegalny wywóz na dzikie wysypiska.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• kupowanie produktów bez zbędnych opakowań jako działanie proekologiczne.• obniżenie ilości wytwarzanych odpadów zmieszanych.	<ul style="list-style-type: none">• nielegalne pozbywanie się odpadów.

5.9 Zasoby przyrodnicze

Grunty leśne na terenie gminy zajmują 1 920,86 ha, z czego 1 894,83 (98,6%) stanowią lasy³³. Lesistość w gminie wynosi 11,7%³⁴.

³³ Bank Danych Lokalnych, GUS 2020

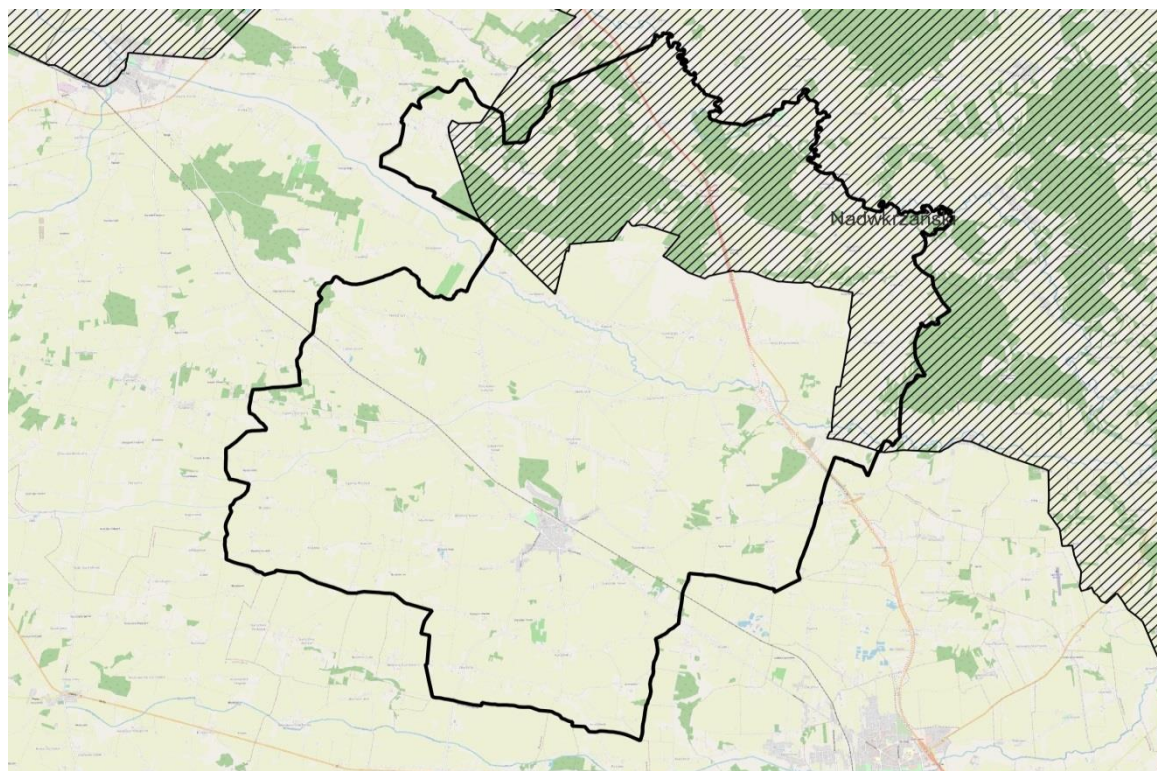
³⁴ Bank Danych Lokalnych, GUS 2020

5.9.1 Formy Ochrony Przyrody

W 2020 r. w Gminie Baboszewo obszary prawnie chronione zajmowały ogółem 4 225,37 ha³⁵.

5.9.1.1 Obszar Chronionego Krajobrazu

Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest na terenie Wysoczyzny Ciechanowskiej, Doliny rzeki Wkry oraz Niziny Mazowieckiej. Jest to obszar o charakterze wybitnie rolniczym, z nielicznymi lasami. Cenniejsze fragmenty lasów są chronione w rezerwatach, m.in: Dziektarzewo i Gołuska Kępa - gdzie chronione są fragmenty lasu mieszanego porastającego skarpę rzeki Wkry. Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu, obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar zajmują powierzchnie 97 910,40 ha³⁶.

Rysunek 7. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Baboszewo

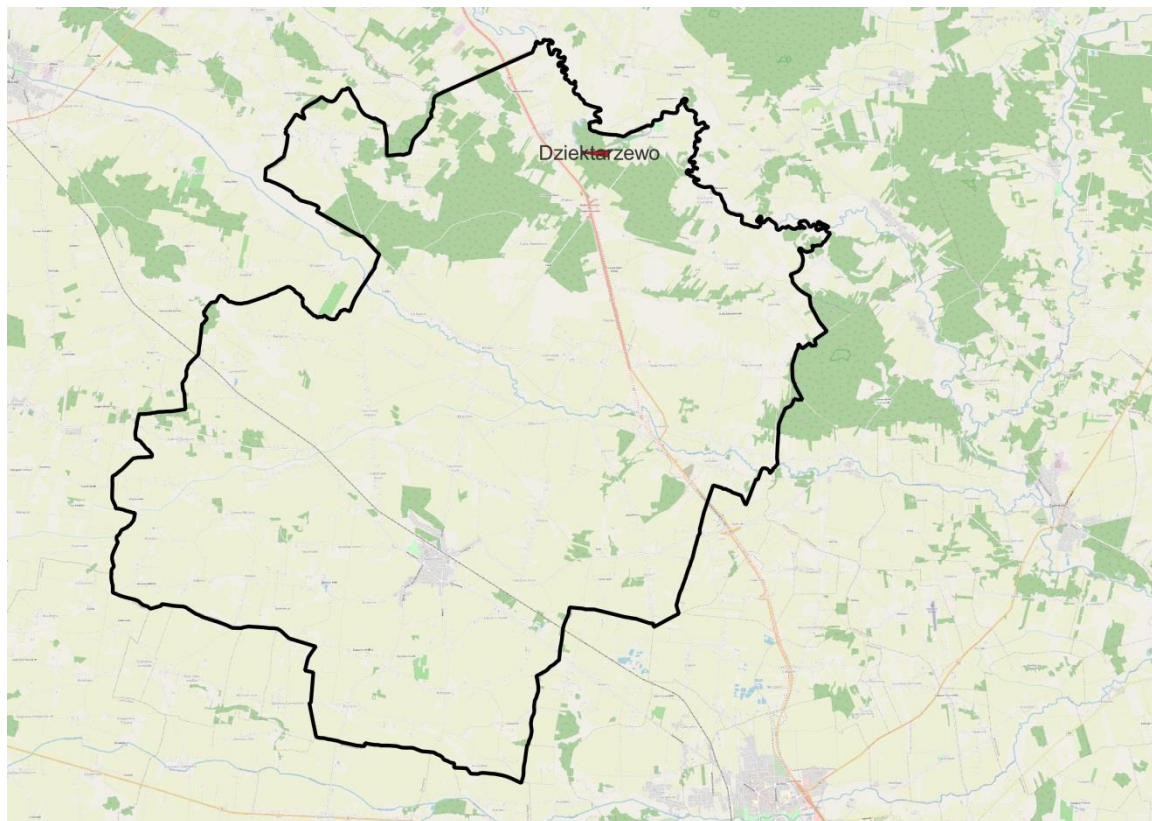
Źródło: opracowanie własne

³⁵ Bank Danych Lokalnych, GUS 2020

³⁶ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

5.9.1.2 Rezerwat Przyrody

Rezerwat Dziektarzewo jest rezerwatem leśnym, o powierzchni 5,35 ha, zlokalizowanym na terenie gminy Baboszewo. Został on powołany 12 października 1964 roku w celu zachowania ze względów naukowych, przyrodniczych i krajobrazowych fragmentów lasu pochodzenia naturalnego położonych na skarpie rzeki Wkry.³⁷

Rysunek 8. Położenie rezerwatu przyrody na terenie gminy Baboszewo

Źródło: opracowanie własne

5.9.1.3 Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Baboszewo znajduje się 9 użytków ekologicznych³⁸.

Tabela 9. Użytki ekologiczne na terenie gminy Baboszewo

Numer użytku	Powierzchnia [ha]	Rodzaj
456	0,82	bagno
457	1,03	naturalny zbiornik wodny

³⁷ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

³⁸ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Numer użytku	Powierzchnia [ha]	Rodzaj
458	0,4	bagno
459	1,07	bagno
460	0,25	bagno
461	2,17	bagno
462	0,32	bagno
463	2,47	bagno
464	1,05	płaty nieużytkowanej roślinności

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

5.9.1.4 Pomniki Przyrody

Na terenie gminy Baboszewo występuje 33 pomniki przyrody³⁹.

Tabela 10. Pomniki przyrody na terenie gminy Baboszewo

Lp.	Typ pomnika	Podtyp pomnika	Rodzaj i ilość	Opis położenia
1.	Wielkoobiektowy	Aleja	48 lip drobnolistnych	aleja lipowa w parku przy gospodarze Nr działki 153
2.	Jednoobiektowy	Drzewo	1 wiąz szypułkowy	w parku przy gospodarze Nr działki 153
3.	Jednoobiektowy	Drzewo	1 dąb szypułkowy	w parku przy gospodarze Nr działki 153
4.	Jednoobiektowy	Drzewo	1 dąb szypułkowy	rośnie w lesie Nadleśnictwo Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo po stronie lewej przy drodze Polesie-Glinojeck na działce Nr 187 w oddziale 25h
5.	Jednoobiektowy	Drzewo	1 dąb szypułkowy	rośnie w lesie Nadleśnictwo Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo po stronie lewej przy drodze Polesie-Glinojeck na działce Nr 187 w oddziale 25h

³⁹ <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Lp.	Typ pomnika	Podtyp pomnika	Rodzaj i ilość	Opis położenia
6.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	2 jesiony wyniosłe	Rośnie na działce prywatnej przy domkach letniskowych w Dziektarzewie za parkiem działka Nr 2
7.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	3 dęby szypułkowe	park podworski zabytkowy, działka Nr 3
8.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	2 klony pospolite	park podworski zabytkowy, działka Nr 3
9.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	2 jesiony wyniosłe	park podworski zabytkowy, działka Nr 3
10.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo w oddziale 22j po lewej stronie drogi z wsi Dziektarzewo do leśniczówki
11.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	3 dęby szypułkowe	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22b teren drzewostanu naprzeciwko leśniczówki
12.	Jednoobiektowy	Drzewo	Buk pospolity	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22b teren drzewostanu naprzeciwko leśniczówki
13.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	2 buki pospolite	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22p na obrzeżu plantacji topoli
14.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22m na obrzeżu plantacji topoli
15.	Jednoobiektowy	Drzewo	Sosna zwyczajna	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwa Dziektarzewo wokół gajówki w oddziale 23b
16.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	6 dębów szypułkowych	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwa Dziektarzewo wokół gajówki w oddziale 23b
17.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo przed siedzibą leśniczówki w

Lp.	Typ pomnika	Podtyp pomnika	Rodzaj i ilość	Opis położenia
				oddziale 23g
18.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22s na skarpie rzeki Wkry
19.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 23k działka 231
20.	Jednoobiektowy	Drzewo	Dąb szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 22s na skarpie rzeki Wkry
21.	Jednoobiektowy	Drzewo	Wiąz szypułkowy	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 23k działka 231
22.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	2 sosny zwyczajne	rośnie na działce Nadleśnictwa Płońsk, Leśnictwo Dziektarzewo oddział 26f
23.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	10 dębów szypułkowych	nad rzeką Wkrą na południowy wschód od zabudowań wsi Dziektarzewo działka Nr 45/1 i 45/2
24.	Jednoobiektowy	Drzewo	Lipa drobnolistna	na terenie kościelnym, działka Nr 9
25.	Jednoobiektowy	Drzewo	Klon pospolity	na terenie kościelnym, działka Nr 9
26.	Jednoobiektowy	Drzewo	Klon pospolity	rośnie przy drodze biegnącej wzdłuż północnej granicy parku działka Nr 56/1
27.	Jednoobiektowy	Drzewo	Jesion wyniosły	na terenie parku podworskiego część centralna działka 206
28.	Wielkoobiektowy	Inny	2 klony pospolite	na terenie parku podworskiego część centralna działka 206
29.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	15 dębów szypułkowych	leśnictwo Kiełki oddział 52f, 52h, 53d, 52g, 53d, 53k, 60a, w drzewostanie działka 21/2, 23
30.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	3 sosny zwyczajne	leśnictwo Kiełki oddział 52f, 52h, 52k, w drzewostanie działka 21/2, 23

Lp.	Typ pomnika	Podtyp pomnika	Rodzaj i ilość	Opis położenia
31.	Jednoobiektowy	Drzewo	Klon pospolity	rośnie na działce na terenie kościelny
32.	Wielkoobiektowy	Grupa drzew	8 wiązów szypułkowych	138/6 w Zbyszynie
33.	Jednoobiektowy	Drzewo	Jesion wyniosły	drzewo rośnie na terenie dz. ewid. nr 153 w miejscowości Dłużniewo, niedaleko Dworu Dłużniewo.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

5.9.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymywanie właściwego stanu siedlisk i gatunków, – zwiększenie zdolności retencyjnych lasów, ich areалу oraz odporności na pogodowe zjawiska ekstremalne.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	<ul style="list-style-type: none"> – podejmowanie działań mających na celu zminimalizowanie występowania pożarów lasów, – działania zmierzające do zmniejszania wpływu suszy oraz opadów nawałnicowych na zasoby przyrodnicze.
Działania edukacyjne	– działania edukacyjne na temat ochrony zasobów przyrodniczych.
Monitoring środowiska	– stała współpraca z IOŚ w ramach Monitoringu Środowiska.

5.9.2 Podsumowanie

Obszar gminy Baboszewo charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Na terenie gminy występują tereny, które ze względu na wysokie wartości przyrodnicze zostały objęte ochroną (Obszar Chronionego Krajobrazu, rezerwat przyrody, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody).

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • położenie gminy na tle Chronionego Obszaru. 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcenie środowiska związane z działalnością człowieka.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • promowanie rozwoju turystyki zrównoważonej i ekologicznej, • wykonywanie odpowiednich zabiegów umożliwiających utrzymania dobrego stanu drzewostanów leśnych, • zalesienia nieużytków. 	<ul style="list-style-type: none"> • utrata terenów atrakcyjnych przyrodniczo poprzez chaos inwestycyjny, • niewystarczające środki finansowe przeznaczone na ochronę środowiska.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie gminy Baboszewo nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej⁴⁰. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki poważnych awarii przemysłowych mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych spowodowanych wypadkami lub kolizjami drogowymi.

5.10.1 Zagadnienia horyzontalne

Adaptacja do zmian klimatu	– wykorzystanie w zakładach znajdujących się w rejestrze GIOŚ najlepszych dostępnych technologii.
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	– stosowanie wytycznych w zakresie planowania przestrzennego, dotyczących określania bezpiecznych lokalizacji zakładów mogących powodować poważne awarie.
Działania edukacyjne	– edukacja mieszkańców w zakresie stosowania procedur w przypadku wystąpienia poważnej awarii.
Monitoring środowiska	– stała współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej, Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie prowadzenia kontroli występowania awarii

⁴⁰ Wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

5.10.2 Podsumowanie

Na terenie gminy Baboszewo nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">brak zakładów mogących być źródłem powstania poważnej awarii.	–
Szanse	Zagrożenia
–	<ul style="list-style-type: none">transport towarów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych,stacje paliw płynnych, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska.

6. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Celami realizacji programu ochrony środowiska są poprawa stanu i ochrona środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska w gminie. Ww. cele i zadania zostały opisane w **tabeli 11**.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takich dokumentów są Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczane w nich kierunki zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania, mające wpływ na ochronę środowiska to m.in.:

- ograniczenie możliwości lokalizacji w pobliżu zabudowy mieszkaniowej nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, w tym mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko takich jak m.in.: fermy wielkopowierzchniowe lub zakłady przetwarzania odpadów przemysłowych,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez wskazanie terenów jej rozwoju, w pierwszej kolejności w granicach wykształconych już pasów i skupisk zabudowy lub w ich sąsiedztwie,
- wypełnianie wolnych enklaw w pasmach istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej w celu odpowiedniego wykorzystania terenów już zurbanizowanych i stworzenia większej ich zwartości przestrzennej,
- wyposażanie terenów zabudowy mieszkaniowej co najmniej w sieci elektroenergetyczne i wodociągowe, a strefy koncentracji zabudowy mieszkaniowej - także w sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- propagowanie odnawialnych źródeł energii,
- rekomendowanie stopniowego ograniczania wykorzystywania węgla kamiennego jako głównego nośnika energii cieplnej stosowanego do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Tabela 11. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Kierunek interwencji	Wskaźnik			Zadanie	Podmiot odpowiedzialny
				Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa		
1.	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Długość przebudowanych dróg (mb)	0	1 328	Przebudowa drogi gminnej nr 300184 W Dziektarzewo – Goszczyce Poświętne	Gmina Baboszewo
2.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do sieci wodociągowej	Długość wybudowanej sieci wodociągowej (mb)	0	290	Budowa sieci wodociągowej na osiedlu Topolowa – Zielona	Gmina Baboszewo
3.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do sieci kanalizacyjnej	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (mb)	0	180	Budowa sieci kanalizacyjnej w Brześciu	Gmina Baboszewo
4.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Zapewnienie mieszkańcom dostępu do sieci kanalizacyjnej	Długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (mb)	0	290	Budowa sieci kanalizacyjnej na osiedlu Topolowa – Zielona	Gmina Baboszewo

Tabela 12. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródło finansowania
				rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025	razem	
1.	Zagrożenia hałasem	Przebudowa drogi gminnej nr 300184 W Dziektarzewo – Goszczyce Poświętne	Gmina Baboszewo	2 000	-	-	-	2 000	Budżet Państwa
2.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci wodociągowej na osiedlu Topolowa – Zielona	Gmina Baboszewo	3,8	50	-	-	53,8	Budżet Państwa
3.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci kanalizacyjnej w Brześciu	Gmina Baboszewo	240	-	-	-	240	Budżet Państwa
4.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa sieci kanalizacyjnej na osiedlu Topolowa – Zielona	Gmina Baboszewo	6	200	-	-	206	Budżet Państwa

7. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *POŚ* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji zadań własnych będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy (**Tabela 11**) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w *POŚ*. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *POŚ*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Wójt Gminy Baboszewo zgodnie z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania *POŚ*, które zostaną przedstawione Radzie Gminy, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Płońskiego.

8. Spis tabel

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD	17
Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia.....	22
Tabela 3. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin.....	23
Tabela 4. Obszar przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu w gminie Baboszewo w 2018 r.	23
Tabela 5. Charakterystyka sieci gazowej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020.....	27
Tabela 6. Stan ekologiczny jednolitych części wód.....	36
Tabela 7. Wyniki badań dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, na których położona jest gmina Baboszewo.....	39
Tabela 8. Charakterystyka JCWPd nr 49	40
Tabela 9. Użytki ekologiczne na terenie gminy Baboszewo	60
Tabela 10. Pomniki przyrody na terenie gminy Baboszewo	61
Tabela 11. Cele, kierunki interwencji i zadania.....	68
Tabela 12. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem	69

9. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności (wg płci) na terenie gminy Baboszewo w latach 2013 - 2020 .	15
Wykres 2. Liczba ludności na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2020.....	15
Wykres 3. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2020	16
Wykres 4. Udział poszczególnych źródeł ciepła w gminie Baboszewo.....	25
Wykres 5. Długość sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020	44
Wykres 6. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca gminy Baboszewo w latach 2013-2020	44
Wykres 7. Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020	45

Wykres 8. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020	45
Wykres 9. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Baboszewo w latach 2013-2020	47
Wykres 10. Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Baboszewo w latach 2013-2020.....	47
Wykres 11. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Baboszewo w latach 2013-2020	48
Wykres 12. Liczba zbiorników bezodpływowych na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2019	49
Wykres 13. Liczba przydomowych oczyszczalni na terenie gminy Baboszewo w latach 2013-2019	49

10. Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Baboszewo na tle województwa mazowieckiego oraz powiatu płońskiego.....	13
Rysunek 2. Położenie gminy Baboszewo na tle gmin sąsiadujących	14
Rysunek 3. Podział województwa mazowieckiego na strefy	20
Rysunek 4. Obszar przekroczeń poziomu docelowego średniorocznego benzo(a)pirenu	24
Rysunek 5. Granice JCWP na tle gminy Baboszewo	38
Rysunek 6. Położenie gminy Baboszewo na tle JCWPd	41
Rysunek 7. Położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Baboszewo	59
Rysunek 8. Położenie rezerwatu przyrody na terenie gminy Baboszewo	60